РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Исполнительный комитет поселка городского типа Уруссу Ютазинского муниципального района	**Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы поселогы Башкарма комитеты**
423950, п.г.т. Уруссу, ул. Пушкина, 38 тел. 2-92-40 2-62-12	423950, Урыссу шәһәр тибындагы поселогы, Пушкин урамы, 38 тел. 2-92-40 2-62-12

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

№ 169 « 19 » 10 .2015 ел

2015-2020 елларга Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр
тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге
коммуналь инфраструктура системасын комплекслы
үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Муниципаль комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 2010-ФЗ номерлы Федераль закон, «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 ноябрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон, «Җылылык белән тәэмин итү турында» 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2010-2020 елларга торак-коммуналь хуҗалыкны модернизацияләү һәм реформалаштыру комплекслы программасы» федераль максатчан программасы концепциясен раслау турында» 2010 елның 02 февралендәге 102-р номерлы күрсәтмәсе нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты **карар бирә:**

1. 25015-2020 елга «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең коммуналь инфраструктура системасын комплекслы үстерү Программасын кушымта нигезендә расларга.

Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Җитәкче вазифаларын башкаручы Р.Ф. Вәдигуллин

Урыссу, 2015

2015-2020 елларга
Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Урыссу шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлегенең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү ПРОГРАММАСЫ

Программаның исеме	2015-2020 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы
Программаны эшләү өчен нигез	- «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, - «Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон, - «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон; -"Җылылык белән тәэмин итү турында" 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон; - «2010 - 2020 елларга торак-коммуналь хуҗалыкны модернизацияләү һәм реформалаштыруның комплекслы программасы» федераль максатчан программасы концепциясен раслау турында» 2010 елның 02 февралендәге 102-р номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең күрсәтмәсе
Программаны төп эшләүчеләр	Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	программа 2015-2020 еллар дәвамында гамәлгә ашырыла

Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның төп бурычлары түбәндәгеләр: 1. районның коммуналь инфраструктурасы системасын төзү һәм модернизацияләү; 2. кулланучыларга күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын арттыру; 3. районда торак һәм сәнәгать төзелеше үсешен тәэмин итү; 4. әйләнә-тирә мохит торышын яхшырту, район үсешенең экологик куркынычсызлыгы, гражданнарның яшәү өчен уңайлы шартлар тудыру; 5. производствоның заманча энергия саклаучы технологияләрен гамәлгә кертү; 6. районның коммуналь инфраструктурасы системаларының инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру; 7. хезмәт күрсәтүчеләр һәм кулланучыларның мәнфәгатьләрен баланслауны тәэмин итү; 8. конкурентлык мөнәсәбәтләрен үстерү. 9.коммуналь инфраструктура объектларын модернизацияләү; Программаның максаты: торак фондын һәм коммуналь инфраструктураны Ютазы районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогында яшәү өчен уңайлы шартлар тәэмин итә торган сыйфат стандартларына туры китерү
Программаның төп юнәлешләре	- Җылылык белән тәэмин итү системасын үстерү - Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасын үстерү - Көнкүреш калдыкларын утильләштерү системасын үстерү - Урыссу бистәсе халкын чиста эчәргә яраклы су белән тәэмин итү
Финанслауның күләмнәре һәм чыганаклары	Программаны финанслау күләме тәшкил итә **4 540,703 млн. сум** Финанслау чыганаклары: федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, җирле бюджетлар, коммуналь комплекс оешмалары, коммуналь хезмәтләрдән файдаланучылар акчалары, заем акчалары
Программа үтәлешен тикшереп торуны оештыру	Программаның үтәлешен тикшереп тору Ютазы муниципаль районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитетына йөкләнә
Программаны тормышка ашыру	Кулланучыларга коммуналь хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту, коммуналь инфраструктура объектларының

нәтиҗәләре көтелә:	тузу дәрәҗәсен киметү, төзелә торган торак фондының инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү

Программа түбәндәге бүлекләрдән тора:

1 нче бүлек. Кереш.

2 нче бүлек. Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең социаль-икътисадый характеристикасы. Социаль-икътисадый күрсәткечләр динамикасы. Торак-коммуналь комплексы характеристикасы.

3 нче бүлек. Җылылык белән тәэмин итү системасын комплекслы үстерү.

4 нче бүлек. Су белән тәэмин итү системасын комплекслы үстерү.

5 бүлек. Су бүлеп бирү системасын комплекслы үстерү.

6 бүлек. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү).

7 бүлек. Торак фонды.

8 бүлек. Программа чараларының җыелма планын һәм программаны мониторинглауны үз эченә алган йомгаклау өлеше.

1. Кереш

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон, «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон, «Җылылык белән тәэмин итү турында» 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 02 февралендәге 102-р номерлы «2010 елларга торак-коммуналь хуҗалык оешмаларын модернизацияләү һәм торак-коммуналь хуҗалыкны модернизацияләү комплекслы программасы» федераль максатчан программасы концепциясен раслау турында» 2010-2020 елларга Ютазы муниципаль берәмлеге һәм Урыссу шәһәр тибындагы Урыссу шәһәр инфраструктурасын комплекслы модернизацияләү программасы эшләнде.

Программа кулланучыларны сыйфатлы һәм ышанычлы коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итү максатларында коммуналь инфраструктура үсешенең төп юнәлешләрен билгели. Документның нигезен коммуналь инфраструктураны үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Программада ресурслар белән тәэмин итү һәм аның төп юнәлешләрен гамәлгә ашыру механизмнары билгеләнгән. Әлеге Программа халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең бөтен системасын сыйфатлы үзгәртеп коруга юнәлтелгән.

Программа ресурслар һәм сроклар буенча үзара бәйләнгән чаралар комплексыннан гыйбарәт һәм торак-коммуналь даирәне модернизацияләүнең гомумроссия принципларына нигезләнгән. Шуңа күрә аларны гамәлгә ашыру өчен федераль, төбәк һәм муниципаль хакимият органнары гамәлләрен координацияләү таләп ителә. Ул куелган бурычларны хәл итүдә шулай ук халык, банклар, коммерция оешмалары һәм муниципаль оешмалар да катнаша.

Программаның бурычларын хәл итүне торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә агымдагы финанслау кысаларында гамәлгә ашыру мөмкин түгел, ул шактый һәм озак

вакытлы чыгымнар таләп итә, бу, бюджет чараларының чикләнгән булуы һәм торак һәм коммуналь хезмәтләргә тарифлар үсешен тоткарлау шартларында, булган средстволардан һәм ресурслардан максималь нәтиҗәле файдалануны, махсус инструментлар куллануны һәм Программаны гамәлгә ашыру өчен финанслар җәлеп итү механизмнарын булдыруны таләп итә.

Торак-коммуналь хуҗалык икътисадның аерым өлкәсе булып тора, аны реформалау һәм үстерү нәтиҗәләре халыкның тормыш дәрәҗәсенә сизелерлек дәрәҗәдә йогынты ясый.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы - коммуналь инфраструктура һәм объектлар системаларын төзү һәм модернизацияләү программасы, ул кулланучыларга коммуналь хезмәтләр белән ышанычлы һәм тотрыклы хезмәт күрсәтүне тәэмин итүгә, инженерлык инфраструктурасы объектларының нормативтан тыш тузуын киметүгә, ресурс-, энергияне сак тоту технологияләрен кертү юлы белән әлеге объектларны модернизацияләүгә, төзелә торган торак фондының инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итүгә, коммуналь комплекс оешмаларының нәтиҗәле һәм рациональ хуҗалык итүен стимуллаштыру чараларын эшләүгә һәм гамәлгә кертүгә юнәлдерелгән.

Программаның төп бурычлары халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрүгә, коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләүне тәэмин итү, аларның торышын яхшырту һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыру өчен максатчан параметрларны тәэмин итү өчен урыннарда коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләүне тәэмин итү мөмкинлеге бирүгә: аварияләр санын һәм җиһазлар эшләүдә баш тартулар санын кыскартуга, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыруга, коммуналь инфраструктура системаларында югалтуларны киметүгә, мораль яктан искергән һәм физик яктан таушалган җиһазларны алыштыруга, гамәлдәге челтәрләргә яңа төзүчеләргә тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү Программасының төп бурычлары түбәндәгеләр:

1. Территориаль планлаштыруның генераль планын һәм башка документларын гамәлгә ашыру.

2. Ютазы муниципаль районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогын тотрыклы үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру.

3. Кулланучыларга коммуналь хезмәтләрне сыйфатлы һәм ышанычлы итеп күрсәтүне тәэмин итү.

4. Коммуналь инфраструктура системаларының нәтиҗәлелеген күтәрү һәм аларны оптималь үстерү буенча конкрет чаралар эшләү

5. Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чаралары күләмен билгеләү.

6. Су белән тәэмин итү, агып төшүче суларны чыгару һәм чистарту, җылылык белән тәэмин итү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү өлкәсендә товарлар һәм хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын эшләү өчен нигез булдыру.

Программа бурычларын хәл итүнең кыска сроклы булуы әлеге программа-максатчан методны куллануның максатчанлыгын билгели, чөнки бурычлар үзләре:

федераль максатчан программалар формалаштыру өстенлекләре исәбенә керә, ә аларны хәл итү халыкның тормыш сыйфатын яхшыртырга, тормыш тәэмин итү системаларының өзлексез эшләвенә бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмаска, торак-коммуналь хуҗалыкны тотрыклы һәм нәтиҗәле үстерү өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә;

бер финанс елы чикләрендә генә хәл ителә алмый һәм шактый гына бюджет чыгымнары таләп итә;

комплекслы характерга ия, ә аларны хәл итү социаль иминлеккә, гомуми икътисадый үсешкә һәм җитештерүнең үсешенә сизелерлек уңай йогынты ясаячак;

торак-коммуналь хуҗалыкның энергия чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Комплекслы үсеш программасы районның коммуналь инфраструктурасын үстерүдә уңай эффект тәэмин итәчәк чаралар комплексын үтәүне күздә тота, шулай ук анда хуҗалык итүче субъектларның: программаны турыдан-туры гамәлгә

ашыручы оешмаларның; кулланучыларны коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүче предприятиеләрнең; матди һәм энергетика ресурслары белән тәэмин итүчеләрнең; төзелеш оешмаларының һ.б. катнашуын билгеләячәк.

Программа үз эченә коммуналь системалар эшчәнлегенең ышанычлылыгын күтәрүгә, кешеләрнең уңайлы һәм имин яшәү шартларын тәэмин итүгә, коммуналь инфраструктура системаларын тотрыклы рәвештә финанслау режимын тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын ала.

Комплекслы үсеш программасы Урыссу проспектындагы коммуналь инфраструктураны үстерүдә уңай эффект тәэмин итәчәк чаралар комплексын үтәүне күздә тота, шулай ук анда программаны турыдан-туры гамәлгә ашыручы оешмаларның; кулланучыларны коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүче предприятиеләрнең; матди һәм энергетика ресурслары белән тәэмин итүчеләрнең; төзелеш оешмаларының һ.б. катнашуын билгели.

Тәкъдим ителә торган программаны гамәлгә ашыру төп уңай нәтиҗәләрнең булуын билгели: бюджет, коммерция, социаль:

Коммерция нәтиҗәсе - кече һәм урта бизнесны үстерү, эшлекле инфраструктураны үстерү, эшлекле имиджны күтәрү.

Бюджет нәтиҗәсе - предприятиеләрне үстерү бюджет керемнәренең артуына китерәчәк.

Социаль файда - яңа эш урыннары булдыру, районның торак фондын арттыру, коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.

Комплекслы үсеш программасы чараларын гамәлгә ашыруның технологик нәтиҗәләре түбәндәгеләрне күздә тота:

- районның коммуналь инфраструктура системасы эшенең ышанычлылыгын арттыру;

- җитештерү процессында коммуналь ресурсларны югалтуны киметү.

Программа белән комплекслы идарә итү түбәндәге юллар белән гамәлгә ашырыла:

программаны гамәлгә ашыру эшләрен оештыруның иң нәтиҗәле рәвешләрен һәм процедураларын билгеләү;

программа чараларын башкаручыларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрүне оештыру;

программа чараларын һәм проектларны башкаручыларның эшләрен координацияләү;

бүлеп бирелә торган финанс чараларыннан (шул исәптән аудит) файдалануның нәтиҗәлелеген, уздырыла торган чараларның сыйфатын, чараларны гамәлгә ашыру, шартнамәләр һәм контрактларны үтәү срокларын үтәүне үз өченә алган программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торуны тәэмин итү;

максатчан индикаторларны, программаны финанслау срокларын һәм күләмнәрен төзәтүгә бәйле тәкъдимнәр кертү;

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция һәм җитештерү программаларын эшләү өчен нигез документ булып тора.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасының эшләвен һәм үсешен тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар исемлегенең бурычлары, ресурслары һәм аларны гамәлгә ашыру сроклары буенча бәйләнгән исемлеген тәшкил итә.

2. Социаль-икътисадый характеристика

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Татарстан Республикасының иң чик көньяк-көнчыгышында, Ык елгасының урта агымы бассейнында урнашкан. Ул Башкортостан Республикасы белән чиктәш.

Район 1935 елның 2 октябрендә төзелгән, ләкин 1963елда районнарны кушу сәбәпле, Бөгелмә, ә аннан соң Баулы районнары составына керә. Яңа район Татарстан ССР Югары Советы Президиумының 1991 елның 6 апрелендәге 806-XII

номерлы Указы нигезендә, административ үзәк - Урыссу шәһәр тибындагы поселогы булып төзелде.

Урыссу шәһәр тибындагы поселогы Ютазы муниципаль районының административ, икътисадый һәм мәдәни үзәге булып тора (мәйданы: 689 га, халкы: 10 610 кеше, милли состав: 5930 татар, 4303е - рус, 377се - башка милләтләр).

Поселокта 5 мәктәп - бер гомуми белем бирү, ике төп белем бирү, гимназия, коррекцион мәктәп-интернат, 124 нче авыл хуҗалыгы профильле һөнәри училищесы, 7 балалар бакчасы, балалар иҗаты үзәге, мәдәният йорты, 3 китапханә, элемтә үзәге, хастаханә, «Олимп» балалар яшүсмерләр спорт мәктәбе, стадион һәм башка социаль-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары урнашкан.

Поселок 1945-1946 елларда көнбатыш Башкортстан һәм көньяк-көнчыгыш Татарстан нефть сәнәгатен электр энергиясе белән тәэмин итүнең төп чыганагы булган Урыссу ГРЭСы төзелүгә бәйле рәвештә барлыкка килә. Урыссу район үзәге, Уфа - Ульяновск тимер юлы магистраленә бәйләнгән, ул Урыссу 1 класслы станциясе урнашкан бөтен поселок аша уза.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең торак комплексы коммуналь хезмәтләрнең түбәндәге төрләре белән тәкъдим ителгән: җылылык белән тәэмин итү, су белән тәэмин итү, ташландык сулар чыгару , каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә су белән тәэмин итү һәм ташландык сулар агызу өлкәсендә 1 коммуналь комплекс оешмасы, җылылык белән тәэмин итү өлкәсендә -3 оешма, каты көнкүреш калдыклары өлкәсендә - 1оешма, 1 электр белән тәэмин итүче оешма, 1 газ белән тәэмин итүче оешма хезмәт күрсәтә.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген җылылык белән тәэмин итү системасы җылылык энергиясен эшләп чыгаруны, транспортлауны һәм реализацияләүне үз эченә ала.

Урыссу ш.т. поселогында җылылык энергиясен «Урыссу ГРЭСы ТГК» ЯАҖ эшләп чыгара. «Җылылык белән тәэмин итү турында» 2010 елның 27 июлендәге

190-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Җылылык белән тәэмин итү схемаларына, аларны эшләү һәм раслау тәртибенә таләпләр турында» 2012 елның 20 февралендәге 154 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогы Башкарма комитетының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогын җылылык белән тәэмин итү схемасын раслау турында» 2013елның 27 декабрендәге 82 номерлы карары белән җылылык белән тәэмин итү схемасы расланды. 01.01.2014 елдан шәһәр тибындагы поселок территориясендә бердәм җылылык белән тәэмин итү оешмасы билгеләнде - «Урыссу ГРЭСы ТГК » ЯАЖ.

01.01.2014 елдан «ТГК Урыссу ГРЭС» ЯАЖ, «Урыссу җылылык челтәрләре» ҖЧЖдән арендага алынган мөлкәт (җылылык челтәрләре) ярдәмендә Урыссу шәһәр тибындагы поселогында кулланучыларны җылылык энергиясе һәм кайнар су белән тәэмин итү эшчәнлеген гамәлгә ашыра. Җылылык челтәрләренең бер торба белән исәпләгәндә озынлыгы 49,82 км тәшкил итә, шул исәптән «ТГК Урыссу ГРЭС» ЯАЖенә хезмәт күрсәтүдә булганнары - 43,12 км, «Теплосервис» МУП - 6,7 км.

Урыссу шәһәр тибындагы поселогында җылылык челтәрләре бердәм проекттан башка ведомствога карау принцибы буенча төзелгән, шул исәптән 14 км торба үткәргечләр шәхси секторда яшәүче халык тарафыннан төзелгән. Урыссу бистәсендә җылылык челтәрләренең 30% тан артыгы тузган. Шуңа бәйле рәвештә 2010 елда җылылык энергиясен югалту елга 29216 Гкал тәшкил итте. Җылылык энергиясен һәм җылылык йөртүчене транспортировкалаганда, һәлакәтләрне киметү, технологик югалтуларны минимальләштерү, энергия ресурсларын куллануның нәтиҗәлелеген арттыру өчен 16907,605 мең сум гомуми суммага “2013 - 2014 елларда Урыссу поселогы җылылык челтәренең магистраль һәм квартал эчендәге торба үткәргечен реконструкцияләү» чарасын үтәргә кирәк. 2013-2015 елларга «УҖЧ» ҖЧЖенең җитештерү куәтләрен үстерү буенча инвестиция программасы Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 2 чакырылыш ХХ утырышында кабул ителде.

"Теплосервис" МУП котельный-җылылык хуҗалыгы 36 котельныйдан тора.

Урыссу поселогында су белән тәэмин итүне «Уруссу-Водоканал» ҖЧҖ башкара. Предприятие балансында ике су алу корылмасы бар: Чатра һәм Аксакүл. Хәзерге вакытта Аксакүл су алу корылмасы резервта. Суүткәргеч һәм канализация челтәрләренең таушалуы 50%тан артык тәшкил итә.

Район кулланучыларын электр энергиясе белән «Татэнергосбыт» ААҖ тәэмин итә. Югары вольтлы электр челтәрләренең озынлыгы 310 км, 0,4 кВ электр линияләренең озынлыгы – 280 км тәшкил итә. Бүгенге көндә Каразирек, Байлар, Ютазы авылларында электр энергиясен өзлексез тәэмин итү өчен электр челтәрләрен һәм терәк баганаларын алыштырырга кирәк.

Ютазы муниципаль районын газ белән тәэмин итү Байлар һәм Ютазы авылларында урнашкан ике Газ бүлү станциясе тарафыннан башкарыла. Газүткәргечләргә хезмәт күрсәтүне Ютазы район эксплуатация газ хезмәте башкара. 400,7 км газүткәргечкә хезмәт күрсәтелә.

Районның аграр секторын 10 зур авыл хуҗалыгы товар җитештерүчесе, 100дән артык фермер хуҗалыгы тәшкил итә. Аларга 40 мең гектардан артык авыл хуҗалыгы җирләре, 14900 баш эре мөгезле терлек беркетелгән. Төп үстерелә торган бөртекле культуралар - сабан бодае, көзге арыш, арпа, солы, карабодай, борчак. Терлекчелекнең төп тармаклары - ит-сөт терлекчелеге, дуңгызчылык.

Демографик вазгыять

Төп демографик проблемалар:

Фаразлана торган чорда Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә халык саны артуны билгеләүче төп факторлар түбәндәгеләр була:

икътисадый потенциал үсеше; халыкның уңай гомуми үсеше, башлыча табигый үсеш исәбенә; гомер озынлыгын арттыру; балалар үлемен киметү.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә табигый үсешнең уңай күрсәткечләре халык санының үсешен билгеләүче төп факторлар булып калачак.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә төрле милләт вәкилләре дус-тату яши.

Демографик ситуацияне яхшырту фаразы Россия Федерациясе Президентының 2006 елдагы Юлламасында бәян ителгән Россия үсеше буенча иң мөһим социаль өстенлекләрне гамәлгә ашыруга нигезләнгән - икенче һәм аннан соңгы балалар тугач та акчалата пособиене арттыру, декрет ялына киткәндә айлык пособие хатын-кызларның соңгы эш урыны буенча хезмәт хакының кимендә 40% ын тәшкил итәчәк, айлык пенсия белән тәэмин ителешнең үсүе 2006г елдан алып 20 %ка җитәчәк.

Социаль-икътисадый категория буларак халыкның тормыш дәрәҗәсе кешеләрнең матди байлыкларга, көнкүреш һәм мәдәни хезмәтләргә ихтыяҗларын канәгатьләндерү дәрәҗәсеннән гыйбарәт. Матди байлыклар дигәндә, азык-төлек, кием-салым, аяк киемнәре, мәдәният һәм көнкүреш предметлары, торак белән тәэмин ителеш күздә тотыла. Көнкүреш хезмәтләре дигәндә - коммуналь хезмәтләр, шул исәптән транспорт һәм элемтә хезмәтләре, көнкүреш хезмәтләре, шулай ук медицина хезмәтләре күзаллана. Мәдәният өлкәсендә хезмәтләрне мәдәният, сәнгать һәм мәгариф учреждениеләре күрсәтә. Эшләүче халык керемнәренең төп чыганакларыннан берсе булып хезмәт хакы тора.

2005-2010 елларга Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү Программасын үтәү йомгаклары

Индикаторның исеме	2010 елга программа буенча күрсәткеч	Фактта 2010 елга индикаторның ирешелгән күрсәткече
Тулаем территориаль продукт, млн. сум.	2173	3072
2004 елга тулаем территориаль продукт үсеше, процентларда.	243	345
Уртача айлык хезмәт хакы, сум.	8106	12663
Бер кешегә акчалата керемнәр, сум.	5422	7601

1 кешегә гомуми торак мәйданы тәэмин ителеше, кв. м	21,1	23,9
Тормыш дәрәҗәсе	0,7	1,05
Гомер озынлыгы	69,1	69,6

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге сәнәгатен химия сәнәгате, машина төзелеше, электр энергетикасы, төзелеш материаллары сәнәгате тәшкил итә.

Район үзәгендә - Урыссу шәһәр тибындагы поселогында зур сәнәгать предприятиеләре урнашкан: «Урыссу ГРЭСыТГК» ЯАЖ, «Электросоединитель» ААЖ, «Урыссу химия заводы» ЯАЖ, «Урыссу электр-механика заводы» ҖЧЖ, «Урыссу руда булмаган материаллар предприятиесе» ҖЧЖ, «Бетон+» ҖЧЖ, тимер юл станциясе.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге предприятиеләрендә электр тоташтыргычлар, трансформатор подстанцияләре, химик реагентлар, тимербетон, гипсокартон, кирпеч, агач эшләнмәләре җитештерелә, электр һәм җылылык энергиясе эшләп чыгарыла, руда булмаган материаллар чыгарыла.

Шәһәр төзелеше эшчәнлеге Урыссу бистәсенең расланган программасы һәм генераль планы нигезендә алып барыла. Программа перспективалы проект эшләнешен үз эченә ала: Урыссу шәһәр тибындагы поселогы генераль планын, торак микрорайоннарын, социаль-мәдәни көнкүреш объектларын, паркларны, ял зоналарын реконструкцияләүне.

Шәхси, күпфатирлы торак һәм социаль объектлар төзү максатларында Урыссу район үзәген үстерүнең генераль планы нигезендә аның чикләрен 58 гектар мәйданда киңәйтү каралган.

Ютазы муниципаль районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогында территориаль планлаштыру схемасы һәм генераль план Казан шәһәренең «Татинвестгражданпроект» ДУП тарафыннан эшләнгән.

Социаль инфраструктураны үстерү чаралары, төрле типтагы аз метрлы төзелешләрне киң куллану, гамәлдәге торак фондын исәпкә алуны корректировкалау планлаштырылган.

Инвесторлар һәм төзелеш алып баручыларга ярдәм итү, салым ташламалары ясау, сәнәгатьне, төзелеш индустриясен һәм төзелеш материалларын үстерү.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә җәмәгать, спорт, мәдәни-күңел ачу һәм сәүдә билгеләнешендәге объектлар төзелде.

Бүгенге көндә Урыссу шәһәр тибындагы поселогында төзелеш, архитектура юнәлешләре буенча профессиональ кадрларга кытлык кискен тора.

Җир төзелеше, җирле үзидарә, техник җайга салу өлкәсендә яңа законнар кабул ителгәннән соң, иске закон базасы үзенең эшкә сәләтлелеген шактый дәрәҗәдә югалтты. «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы закон таләпләрен гамәлгә ашырып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы шәһәр төзелешен оештыру принципларын шактый үзгәртте.

Үзгәрешләрнең юнәлеше - компетенцияләрнең төгәл бүленеше, процедура мәсьәләләренә аерым игътибар, ахыр чиктә күчемсез мөлкәткә хокукларны максималь объектив һәм гарантияле теркәүне тәэмин итә торган шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектларының үзара хезмәттәшлегенең хокукый аспектларын системалы хәл итү.

Яңа шартларда җирләрнең максатчан билгеләнешен үзгәртү, җир кишәрлеген бүлеп бирү, объект төзелеше территориаль планлаштыру һәм территорияне планлаштыру документларын расламыйча гамәлгә ашырыла алмый. Территориаль планлаштыру документлары дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары өчен алар тарафыннан карарлар кабул иткәндә һәм мондый карарларны гамәлгә ашырганда мәҗбүри булып тора.

Территориаль планлаштыру документлары булмаганда, җирләрне резервлау турында, шул исәптән дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен сатып алу юлы белән, җирләрне бер категориядән икенчесенә күчерү хакында карарлар кабул итү рөхсәт ителми.

Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләүне арзанайту, шулай ук җылылык челтәрләрендә җылылык энергиясен югалтуны булдырмау максатларында, Татарстан

Республикасы Газлаштыру фонды ярдәмендә Урыссу шәһәр тибындагы поселогы хосусый секторын үзәк җылытудан индивидуаль ике контурлы казаннарга күчерү эше башкарылды. Ялгыз һәм аз керемле гаиләләргә торак йортларга салкын су кертүдә хәйрия ярдәме күрсәтелде.

3. Җылылык белән тәэмин итү системасын комплекслы үстерү.

« Урыссу ГРЭСы ТГК » ЯАҖ Татарстан Республикасы Ютазы районы Урыссу шәһәр тибындагы поселогы территориясендә урнашкан һәм Татарстанның һәм Башкортстанның якындагы регионнарын энергия белән тәэмин итә, илнең «Бөгелмә 500» ПС аша Бердәм энергетика системасы белән элемтәдә тора, шулай ук Урыссу шәһәр тибындагы бистәсенең төп өлешен җылылык белән үзәкләштерелгән тәэмин итүнең бердәнбер чыганагы булып тора һәм 8000 яшәүчене җылылык белән тәэмин итә.

Станциянең электр куәтенең билгеләнгән күләме 161 МВт тәшкил итә, җылылыкныкы - 127 Гкал/сәг.

Сәнәгать кулланучыларына пар җибәрелү - 6 кгс/см2 һәм 250 0С параметрларында, җылылык һәм кайнар су җибәрү, ике торбада башкарылган җылылык челтәре аша гамәлгә ашырыла, 130/70 0С температура графигы буенча эшли торган ачык су алу җайланмасы схемасы белән. Кулланучыларның гамәлдәге җылылык йөкләнеше ПТ-25-90-3ПР2 ст.№4 турбиналарыннан тәэмин ителә. Кайнар су поселокның җылылык челтәренә машина залының II чиратында урнаштырылган бойлер җайланмасыннан бирелә. Сайлап алуның билгеләнгән җылылык куәте 44 Гкал/сәг тәшкил итә, сайлап алуның гомуми куәте 1,2 ÷2,5 турбины ПТ-25-90-3ПР2 һәм К-25-90-1ПР2 83 Гкал/сәг /

1 нче һәм 2 нче номерлы парны үзгәртеп кору җайланмаларының гомуми җылылык куәте-42 Гкал/сәг, бойлер җайланмасының егәрлеге-72 Гкал/сәг.

УГРЭСтан җылылык җибәрү структурасы:

пар белән җылы җибәрү - 14 %

кайнар су белән җылылык җибәрү - 86 %.

Ел саен станция 100 мең Гкал җылылык энергиясен җибәрә.

Куллануучыларны пар белән тәэмин итү ГРЭСтан һәр абонентка китә торган куллануучылар пар үткәргечләре буенча гамәлгә ашырыла.

Парны төп куллануучылар:

«Урыссу химия заводы» ЯАҖ

"Электросоединитель" ААҖ

Кайнар суны файдалануучылар - Урыссу поселогының сәнәгать предприятиеләре һәм торак секторы.

«Урыссу ГРЭСы ТГК» ЯАҖ 1,2,3 номерлы магистраль җылылык энергиясен транспортлауны гамәлгә ашыра. Аерым завод линиясе буенча "Электросоединитель" ААҖ җылылык белән тәэмин ителә. Урыссу ГРЭСы куллануучыларга бүленгәнче магистраль һәм бүлү җылылык челтәрләренә хезмәт күрсәтә. Җылылык челтәрен җир асты, каналсыз, ике катлы, ике төп өч магистральгә тармакланып, 200 м диаметрлы, 250 мм диаметрлы, бер-берсе белән тоташтырылган, аннары торак фондының һәм шәхси секторның квартал эчендәге челтәрләренә тармакланып тоташтырылган җылылык челтәрләре сузылган. Суны югалтуларны, технологик һәм исәпләнмәгән чыгымнарын анализлау, аларны кыскарту мөмкинлекләрен бәяләү.

2014 елда технологик югалтулар:

2014 ел

Югалтулар	Гкал	Тн
Гомуми	17227	92519
Норм.	15884	14724
Нормативтан артык	1343	77795

Предприятиедә нормативтан артык югалтуларны киметү өчен түбәндәге чаралар планлаштырылган.

1. Җылылык энергиясен һәм җылылык йөртүчене көн саен исәпкә алу.

2. Исәпләү приборлары булмаган шәхси эшкуарларда, предприятиеләрдә, бюджет оешмаларында, юридик затларда исәпкә алу төеннәрен урнаштыруны контрольдә тоту.

3. Җылылык челтәренең омтылышларын, җылылык изоляциясен бозуларны ачыклау; прибор ярдәмендә диагностика: чыгымнар һәм саркып югалу; фаразланган участоклар буенча приборда саркып югалуны билгеләү.

4. Шәхси сектордагы контроль нокталарда җылылык биргечнең чыгымнарын тикшереп тору.

5. Күп фатирлы йортта җайга салу шайбаларын, баланслау клапаннарын, гидравлик режимны көйләү һәм җайга салу.

6. Җылылык челтәрен зарарлануга, җылылык изоляциясе бозылуга тикшерү; приборларның чыгымнарына һәм саркып чыгуына диагностика.

7. Магистраль, квартал эчендәге челтәрләрне тыгызлыкка һәм ныклыкка сынау.

8. Җылылык изоляциясе бозылган җылылык челтәре участокларын билгеләү, изоляцияне торгызу.

9. Җылылык биргечне кислород булуга анализлау. Суга хим. анализ.

«Урыссу ГРЭСы ТГК «ЯАҖнең 18.12.2013 ел, № 516 боерыгы нигезендә, предприятиедә җылылык энергиясен исәпкә алу, реализацияләү һәм сату бүлеге оештырылды, аның эшчәнлеге булып «Урыссу ГРЭСы ТГК» ЯАҖ белән килешү мөнәсәбәтләре булган кулланучыларга кайнар су һәм җылылык энергиясен җибәрү һәм сату, кулланучының җылылык куллануын күзәтү, килешү мөнәсәбәтләрен үтәү, килешүсез куллануны контрольдә тоту тора. Җылылык энергиясен 75 абонент куллана. Җылылык белән тәэмин итү чыганагында авария теркәлмәгән.

Эшләп чыгарыла торган продукциянең (электр һәм җылылык энергиясенең) үзкыйммәте артуын тоткарлау һәм инвестицияләр салу җәлеп итүчәнлеге күзлегеннән чыгып, газ-турбина җиһазлар урнаштыру вариантлары аеруча өстенлекле булып тора.

Предприятиенең конкурентлылык сәләтен арттыру, шулай ук төп һәм ярдәмче җиһазлар станциясендә эшләүче техник-икътисадый күрсәткечләрне яхшырту максатыннан, ГРЭСның гамәлдәге өлешен яңадан кораллау һәм реконструкцияләүнең техник концепциясе нигезенә 84 МВт ПГУ урнаштыруны күздә тоткан техник карарлар салынган , ул үз эченә 31,3 МВт лицензиясе буенча

General Electric лицензиясе буенча Рэп-холдингның ике ГТУ MS5002E , ике парлы казан-ике басым утилизаторларын, Т-22-6,0/0,12 к ПГУ 84 тибындагы бер парлы турбинаны ала. Шул ук вакытта, газ турбинасын ремонтлауга чыгарганда яки ПДУ авария хәлендә өзеклекләр булганда, җылылык белән тәэмин итүнең резерв чыганагы буларак, аларны кулланып, ГРЭСның гамәлдәге җиһазларын (ТГ-4 и ТГ-5 суммар куәте 55 МВт һәм ТП-170 өч казан) өлешчә саклау күздә тотыла.

Чара 2016-2018нче еллар инвестиция программасына кертелгән, гамәлгә кертү срогы - 2018нче ел. Чара 3655,4 млн. сумга төшәчәк.

Реконструкциянең төп максаты - төп фондларны яңарту, күпләп сату базарында электр энергиясен һәм куәтен арттыру өчен яңа икътисадый технологияләр кертү.

Проект гамәлдәге предприятиедә гамәлгә ашырыла. Газ турбинасы урнаштыру аерым корпуста тәкъдим ителә.

Проектны гамәлгә ашыру станциянең техник-икътисадый күрсәткечләрен яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк - ягулыкның электр энергиясенә тотылган чагыштырма чыгымнары 488,7 г/кВтч белән 257 г/кВтч һәм җылылык энергиясенә 187,7 кг/Гкалдан 153 кг/Гкалга кадәр 40-47 %ка түбәнәя. Беренчел икътисади нәтиҗә монда елга 44,9 мең сум тәшкил итәчәк.

№ п/п	Чараның исеме	Эшләрне башкару срогы		Эш бәясе - якынча, млн. сум.	Эшләр уздыру исәбеннән икътисадый файда (юнәлешле)			Чыгымнар каплану срогы
		проект	төзелеш-монтаж		Тыс.тут елына	Тыс кВт час	Бер елга - Млн.сум	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
А. Энергияне сак тотучы технологияләр кертү								
1	Урыссу ГРЭСын реконструкцияләү	2011-2015	2016-2018	3686,9872	44.9		171.2	18
Б. Техник яктан яңадан коралландыру һәм реконструкцияләү								
1	«ТГК Урыссу ГРЭС» ЯАҖнең мазут хуҗалыгы схемасын реконструкцияләү	2009	2010-2017	39,4			3.2	12
2	Производство объектлары, АТУ һәм мазут паркы территорияләреннән өслек суларын җыю һәм чистарту системасын төзү.	2009	2010-2018	39			0.3	26
3	ГРБ-1, ГРБ-2 автоматлаштырылган янгын сигнализациясе	2010	2010-2011	0,8195			1.3	0.3
4	«ТГК Урыссу ГРЭС» ЯАҖнең телемеханика системасын модернизацияләү	2011	2011	4,348			1.4	3.8
5	«ТГК Урыссу ГРЭС» ЯАҖнең сак сигнализациясе һәм видеокүзәтү системасын	2011	2012-2016	14,3968			1.4	8

	модернизациялəү							
6	5 нче маддəнең 5-170 ст.№ТП-170 казанының яну процессын автомат рəвештə җайга салу системасын модернизациялəү	2012	2012	2,0664			0.4	7
7	3 нче газүткəргеч һəм сəнəгать мəйданчыгының тышкы җир асты газүткəргечлəрен электр белəн яклауны	2012	2012	1,0553			0.3	3.6
8	1 нче насос станциясен электрон балыкны яклау җайланмасы белəн реконструкциялəү.	2012	2013	3,9191			0.48	9.9
9	ВЛ-110кВ төбəге Урыссу-Александровка белəн гамəлдəге яклауны модернизациялəү	2012	2013	3,3435			3.5	1.2
10	АСКУТ модернизациялəү. 2 нче подпитка деаэраторын исəпкə алу төенен урнаштыру	2013	2013	0,1469			0.1	6
11	Һава тирəлегенең газ белəн пычрануын контрольдə тоту датчиклары ГРБ-1 һəм ГРБ-2 биналарын җиһазландыру	2013	2013	0,0871			0.05	2
12	мазут хуҗалыгы участогын техник яктан яңадан кораллау	2013	2014	1,0941			0.1	10
13	Химцехтагы су рНын автомат рəвештə корректировкалау җайланмасын техник яктан яңадан кораллау	2013	2014	0,3902			0.04	8.5
14	САРны №8 ст. К-50-90 турбиналарын көйлəү электрогидравлик системасын модернизациялəү.	2014	2014-2015	5,558			1.9	4.6
15	Хезмəт корпусын җылыту системасында җайга салу модулен урнаштыру	2015	2015	0,36			0.095	5.6
16	Компрессор җайланмасын техник яктан яңадан кораллау	2015	2015	1,977			0.8	3.8
17	Аккумулятор батареяларын һəм даими ток щитын алыштыру юлы белəн идарə итү һəм саклау щитын модернизациялəү	2015	2016	15,886			6	4,7
18	Агып төшүче суларны исəпкə алу үзəге төзү	2015	2016	3,52			-	-
19	6кВ кабель линиясен №1 су насосы җайланмасы буенча реконструкциялəү	2015	2016	8,42			1.6	15,3
20	ЦРП-дан 6кВ бүлү җайланмасын реконструкциялəү	2015	2017	1,705			0.5	6,1
21	Үз ихтыяҗларын бүлүдəн алып мазут хуҗалыгына кадəр 0,4кВ кабель линиясен реконструкциялəү	2015	2018	2,842			0.9	7,6
22	ОРУ-110кВ реконструкциялəү Т-13,14, ШСВ-110 трансформаторларның ячейкаларында ВЭБ-110 тибындагы электр-газ сүндергечлəрен (бак) РЗД һəм ШЭ тибындагы микропроцессор саклагычларына алыштыру	2016	2017-2018	28,83			2.7	18,5

23	ОРУ-110кВ реконструкцияләү МКП -110 кВ май сүндергечләрен ВЛ Урыссу-Туймазы 1, ВЛ Урыссу-Туймазы 2, ВЛ Урыссу - Туймазы 3, ВЛ Урыссу-Туймазы 4 тибындагы вгт-110 тибындагы элегаз сүндергечләренә алыштыру.	2016	2017-2018	58,1			5.4	13,3
24	Татарстан Республикасы РДУ «СО ЕЭС» ААҖ филиалының операцион зонасында һәлакәткә каршы автоматика системасын реконструкцияләү	2017	2017	7,25			3.5	4,2
25	Казаннарның ТП-170 ст. №4-170 микропроцессор техникасы базасында автоматик рәвештә җылыту системасын модернизацияләү, яну процессын автомат рәвештә җайга салу һәм технологик яклау системасын модернизацияләү.	2017	2018	37,2			7.1	10,5
26	Казаннарның ТП-170 ст №10 микропроцессор техникасы базасында автоматик рәвештә җылыту системасын модернизацияләү, яну процессын автомат рәвештә җайга салу һәм технологик яклау системасын модернизацияләү	2017	2018	37,2			7.1	10,5
27	Тиз гамәлдә булган ВЧ сакланышы белән тәэмин итеп 110кв Уруссу-Азнакай 1, 2 ВЛ модернизацияләү	2018	2019	9,9			-	-
28	Тиз эшләүче ВЧ саклагычлар белән тәэмин итеп, 110кв Кәрәкәшле-Урыссу ҺЛ модернизацияләү	2018	2019	4,9			-	-

«Урыссу җылылык челтәрләре» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте (алга таба «УЖЧ» ҖЧҖ) «Татэнерго» ААҖнең 2005 елның 29 сентябрендәге карары нигезендә төзелде 2014елның 1гыйнварыннан аренда шартнамәсе нигезендә «Урыссу ГРЭСы ТГК» ЯАҖнең Урыссу шәһәр тибындагы поселогына җылылык челтәрләре бирә башлады.

2005 елдан җылылык челтәре торбалары 20295 п.м. пенополиуретан изоляциясенә алыштырылды (бер торба исәпләнешендә). Җылылык трассасына капиталь ремонт ясалды (ППУ изоляциясе торбаларына хезмәт срогы узган минераловат изоляциясен алмаштыру): 2006 елда - 2430,8 п.м., (2007 елда - 5099,6 п.м., 2008 елда - 2756,68 п.м., 2009 елда - 4588,54 п.м., 2010г-3965,6 п.м.

Җылылык белән тәэмин итү системасы эшенең ышанычлылыгын күтәрү һәм тузганлык күрсәткечен киметү өчен җылылык челтәрендәге торбаүткәргечләрне реконструкцияләү чараларын башкарырга кирәк. Гамәлдәге җылылык челтәрләрен реконструкцияләү һәм яңаларын төзү чараларын гамәлгә ашыру кулланучыларны, бигрәк тә челтәрнең ахыргы «тупик» участокларында урнашкан җылылык белән үзәкләштерелгән тәэмин итү сыйфатын арттырырга, энергия ресурсларын сизелерлек экономияләргә, челтәрләрне ремонтлауга һәм күчерүгә чыгымнарны киметергә, җылылык челтәрләрен төзекләндерүне сакларга мөмкинлек бирәчәк.

Эшләнә торган җылылык энергиясенең үзкыйммәтен үстерүне тоткарлау максатында 2013-2015 елларга инвестиция программасы эшләнде һәм расланды.

Инвестиция программасының максатлары һәм бурычлары:

норматив таләпләр нигезендә җылылык белән тәэмин итү системасы эшенең ышанычлылыгын арттыру;

энергия ресурсларын куллануның нәтиҗәлелеген арттыру, транспортировкада югалтуларны минимальләштерү;

җылылык челтәренең башлангыч эксплуатация сыйфатларын торгызу, җиһазларны модернизацияләү, аны эксплуатацияләүнең экономиялелеген арттыру;

җитештерү персоналының хезмәт шартларын яхшырту һәм куркынычсызлыгын арттыру.

Транспорт белән ташуда, һәлакәтләрне киметкәндә җылылык энергиясен һәм җылылык йөртүченең технологик югалтуларын киметү, энергия ресурсларын куллануның нәтиҗәлелеген арттыру өчен 2013 - 2015еллар чорына Урыссу проспектындагы җылылык челтәренең магистраль һәм квартал эчендәге торба үткәргечен реконструкцияләү» чарасын үтәргә кирәк, гомуми суммасы 16907,605 мең сум. 2013-2015 елларга «УЖЧ» ҖЧҖенең җитештерү куәтләрен үстерү буенча инвестиция программасы Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 2 чакырылыш XX утырышында кабул ителде.

Инвестиция программасын гамәлгә ашыру өчен финанс чыганакларын билгеләү.

Реконструкцияләү, модернизацияләү һәм техник яктан яңадан коралландыруның төп капитал салулар чыганаклары булып табыш һәм амортизация түләүләре тора.

Пенополиуретан изоляциясендә заманча җылылык үткәргечләрен куллану җылылык югалтуны һәм эксплуатация чыгымнарын киметәчәк.

«Теплосервис» муниципаль унитар предприятиесе - «Ютазы МПП ЖКХ» дәүләт унитар предприятиесенең торак-коммуналь хуҗалыгын реформалаштыру кысаларында Татарстан Республикасы халык депутатларының Ютазы район Советы сессиясе карары белән 2005 елның 30 мартында оештырылды.

«Теплосервис» муниципаль унитар предприятиесе әлеге Устав белән законнарда билгеләнгән тәртиптә түбәндәге эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыра: котельныйларга һәм җылылык челтәрләренә хезмәт күрсәтү һәм эксплуатацияләү, җылылык энергиясен эшләп чыгару һәм транспортировкалау.

Предприятиене гамәлгә куючы - Ютазы авыл җирлеге Советы.

Предприятиенең юридик заты, мөстәкыйль балансы, исәп-хисап счеты, үз мөһере, фирма бланкы бар.

Предприятие салым салуның гадиләштерелгән системасын куллана (2005 елның 12 апрелендәге 416 номерлы хәбәрнамә).

Предприятие эшчәнлегенең төп төрләре түбәндәгеләр:

Кайнар суда җылылык энергиясен җитештерү, тапшыру һәм бүлү;

КИП һәм А, газ җиһазлары һәм газ хуҗалыгы объектларын монтажлау һәм эшләтеп җибәрү (эретеп ябыштыру кулланмыйча);

Төзелеш конструкцияләрен, биналарның элементларын, биналарның инженерлык җиһазлары системаларын техник хезмәт күрсәтү, профилактикалау һәм кичектергесез ремонтлау;

Җылылык хуҗалыгын, җылылык челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү;

Энергетика җиһазларын ремонтлау һәм реконструкцияләү;

Энергетика җиһазларын, котельный җайланмаларын, ярдәмче җиһазларны ремонтлау, җайга салу һәм монтажлау;

Автотранспортны ремонтлау, техник һәм сервис хезмәте күрсәтү;

Кулланучыларны җылылык белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын күтәрүгә, җылылык челтәрләрен үстерүгә, гамәлдәге системаларны һәм җылылык белән тәэмин итү схемаларын камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын эшләү һәм үтәү;

Төзелеш-монтаж эшләрен башкаруның сыйфатын, күләмнәрен һәм срокларын тикшереп торуны, яңа объектларны файдалануга кабул итүдә катнашуны тәэмин итү;

Җитештерү куәтләрен максималь файдалану, кулланучыларга җылылык энергиясен рациональ куллануны тикшереп тору буенча яңа техниканы һәм алдынгы технологияләрне гамәлгә кертү чараларын эшләү һәм үтәү;

аларның эшен камилләштерүне һәм интенсификацияләүне, җитештерү процессларын механикалаштыруны һәм автоматлаштыруны тәэмин итүче челтәрләрне һәм корылмаларны эксплуатацияләүнең рациональ режимнарын оештыру;

җылылык челтәрләрен капиталь, агымдагы ремонтлауны оештыру һәм эксплуатацияләү эшләрен башкару;

котельный-җылылык хуҗалыгы объектларын капиталь төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау һәм агымдагы ремонтлау;

предприятиене икътисадый үстерү планнарын эшләүне билгеләнгән тәртиптә тәэмин итү;

аварияләрне булдырмау, җылылык челтәрләрен коррозиягә каршы яклау чараларын гамәлгә ашыру;

эшчеләрне техник яктан тәэмин итү чараларын үткәрү, хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү эшләрен оештыру;

производствоның өзлексез эшләвен тәэмин итү өчен транспорт эшчәнлеге.

Предприятиенең казан-җылылык хуҗалыгы гомуми куәте 6,48 Гкал/сәг. 73 казанлы 36 котельныйдан тора (ИК-01, КСО-100, КОВ-СП, КВа-0,05, RS-100, Микро-100, КСМ-12М, BAXI)

Җылылык челтәрләренең ике торбалар белән исәпләгәндә гомуми озынлыгы 3792 м тәшкил итә.

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә 2 газлаштырылган котельный предприятиесе бар: «Урыссу мәктәбе» МБМУ, «7 нче балалар бакчасы» МБМУ.

2014 - 2016 елларга Ютазы муниципаль берәмлеген җылылык белән тәэмин итү системаларын үстерү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча «Теплосервис» МУП инвестиция программасы эшләнде.

Инвестиция программасы түбәндәге максатларда эшләнә:

«Теплосервис» МУП товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар өчен һәркем файдалана алырлык булуын тәэмин итү

алдынгы энергия саклаучы технологияләр кертү;

электр энергиясе чыгымнарын киметү;

җылылык энергиясен югалтуны киметү;

төп фондларның тузуын киметү, җылылык белән тәэмин итү системаларының ышанычлылыгын арттыру;

персонал санын киметү.

җылылык энергиясен эшләп чыгаруның һәм транспортлауның үзкыйммәтен киметү

Инвестиция программасының бурычлары

Инвестиция программасы түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелергә тиеш:

«Теплосервис» МУПның техник тәэмин ителешен арттыру - яңа техника сатып алу һәм гамәлгә кертү;

тармакны финанслау механизмнарын камилләштерү, җылылык хуҗалыгы өлкәсендә социаль сәясәтне көчәйтү;

модернизацияләү өлкәсендә - реформалаштыруның техник базасы буларак тармакның техник һәм технологик нигезен үзгәртү, "Теплосервис" МУПын модернизацияләү процессына дәүләт ярдәмен тәэмин итү.

программаның куелган максатларын гамәлгә ашыру өчен түбәндәге чараларны башкарырга кирәк:

Инвестиция программасын гамәлгә ашырганда көтелә торган нәтиҗәләр

кулланучыларга коммуналь хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту. Гражданнарның тормышын тәэмин итү буенча инженерлык-коммуналь системалары эшенең ышанычлылыгын тәэмин итәчәк.

предприятие эшенең нәтиҗәлелеген күтәрү һәм җылылык энергиясенә тарифны киметү;

икътисадый механизм булдыру. Предприятиенең энергетика һәм матди ресурсларын стимуллаштыручы экономияле файдалануы

төп фондларның тузуын киметү.

2015 елда газлаштыру фонды хисабына КСО-100 -2 котелларын RS-100 -2ед маркалы казаннарга алыштырганнар. 2008 елда ППУ изоляциясе булган торбаларга җылы челтәрләр алмаштырылган (4 нче мәктәп).

«Теплосервис» МУП котельный-җылылык хуҗалыгы паспорты

Ютазы муниципаль районының «Урыссу шәһәр поселогы» муниципаль берәмлегендә

№ тб	Объект исеме	Газ исәпләү узелы	казаннар		
			казанның маркасы	Куәте ___	Саны ___
1	Урыссу штп (мәктәп)	СГ-ТК2-Д-25: ВК-G-16 э/корректор ТС-215	RS-100	100 кВт	2
2	Урыссу штп (балалар бакчасы)	СГ-ТК2-Д-40: ВК-G-25 э/корректор ТС-220	RS-A150	150 кВт	2

"Теплосервис" МУП, Урыссу шәһәр тибындагы поселогы

Күрсәткечләр	**Үлчәү берәмлеге**	**2012**	**2013**	**2014**	**Искәрмә**
1	2	3	4	5	6
Җылылык энергиясен эшләп чыгару	Гкал	417,745	423,694	423,574	
Җылылык энергиясен сатып алу	Гкал	54,2	53,58	61,79	
Коллекторлардан җылылык энергиясен җибәрү	Гкал				
Челтәргә җибәрү	Гкал	417,745	423,694	423,574	
Җылылык энергиясен югалтулар	Гкал	0	0	0	
Җылылык энергиясен файдалы җибәрү, шул исәптән	Гкал	417,745	423,694	423,574	
Үзе куллану	Гкал	0,00	0,00	0,00	
Чит кулланучыларга, шул исәптән:	Гкал	417,745	423,694	423,574	
Халыкка	Гкал	0	0	0	
Бюджет кулланучыларына	Гкал	417,745	423,694	423,574	
Башка кулланучыларга	Гкал	0	0	0	
Чыганакларның билгеләнгән куәте	Гкал/сәг	0,172	0,172	0,172	
Берләштерелгән йөкләнеш (шартнамәләр буенча)	Гкал/сәг	0,08	0,08	0,08	
Котельныйлар саны	данә	1	1	1	

2010-2020 елларга энергияне сак тоту һәм энергия нәтиҗәлелеген арттыру программасы буенча беренчел чараларның якынча исемлеге

т/б	Чараның исеме	Заказчы	Башкаручы	Үтәү вакыты	Финанслау күләме, млн. сум											Көтелгән нәтиҗә	Еллык нәтиҗә (млн. сум).	Чыгымнар каплану срогы
					2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
1	Урыссу ш.т.п. (4 нче мәктәп) котельныенда КТХга реконструкция - WILLO маркалы К 8/18 циркуляцион насосын алыштыру	"Теплосервис" МУП	"Теплосервис" МУП	2012			0,044										0,005	9
2	Урыссу штп котельныенда (4 нче мәктәп) КТХны реконструкцияләү - КСО-100-1 данә казанын RS-100 - 1 данә казанына алыштыру	"Теплосервис" МУП	"Теплосервис" МУП	2012			0,068										0,006	11
3	КТХ реконструкцияләү - Урыссу штп котельныенда (№4 мәктәп) КСО -100 - 1 данә казанын RS-100 -1 данә казанына алыштыру	"Теплосервис" МУП	"Теплосервис" МУП	2013				0,071									0,007	10

4. Су белән тәэмин итү системасын комплексл ы үстерү. Предприятиенең исеме: «Уруссу - Водоканал» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте.

2012 елдан предприятиене "Уруссу - Водоканал" ачык акционер җәмгыятеннән "Уруссу - Водоканал" җаваплылыгы чикләнгән җәмгыятенә үзгәртеп кору гамәлгә ашырылды.

ТАТ 01866 ВЭ җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия рәсмиләштерелде, 2012 елның 5 сентябрендә 1856 номерлы реестрда теркәлгән. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты 2032 елның 1 сентябренә кадәр.

Предприятиенең төп эшчәнлеге. Төп чыгарыла торган продукция исемлеге:

эчәргә яраклы су җыю һәм бирү, ташландык суларны кабул итү һәм чистарту;

аларның эшен камилләштерүне һәм интенсификацияләүне, җитештерү процессларын механикалаштыруны һәм автоматлаштыруны тәэмин итүче челтәрләрне һәм корылмаларны эксплуатацияләүнең рациональ режимнарын оештыру;

суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен капиталь, агымдагы ремонтлауны оештыру һәм эксплуатацияләү эшләрен башкару;

су үткәрү-канализация хуҗалыгы объектларын капиталь төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау;

предприятиене икътисадый үстерү планнарын эшләүне билгеләнгән тәртиптә тәэмин итү;

су белән тәэмин итү һәм канализация объектларын проектлауга техник шартлар бирү, су үткәрү-канализация корылмаларын һәм коммуналь билгеләнештәге объектларны төзүгә техник һәм эш проектларын килештерү;

һәлакәтләрне булдырмау, суүткәргеч челтәрләрне коррозиягә каршы яклау чараларын гамәлгә ашыру; санитария чараларының үтәлешен һәм санитария саклау зоналарының торышын күзәтү;

су алу һәм агынты сыеклыкны җыю буенча технологик дисциплинаны һәм стандартларны үтәүне тәэмин итү;

коммуналь су белән тәэмин итү системасыннан кулланыла торган суны исәпкә ала;

канализация челтәрләрен һәм сәнәгать предприятиеләре корылмаларын тикшерү, актлар төзү, күрсәтмәләр бирү юлы белән тикшереп тору;

гамәлдәге законнар нигезендә пычраткыч матдәләр чыгарган өчен тарифлар кулланып, сәнәгать предприятиеләренең агып төшүче суларына лаборатория контроле;

агып төшүче суларның сыйфаты составының билгеләнгән нормативлар таләпләренә туры килүен тикшереп тору;

технологик ихтыяҗларга эчәргә яраклы суны тотуны киметү чаралары планнарының үтәлешен тикшерү;

эшчеләрне техник яктан тәэмин итү чараларын үткәрү, хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү эшләрен оештыру;

суүткәргеч-канализация объектларын һәм корылмаларын төзегәндә подряд оешмаларының төзелеш-монтаж эшләрен техник күзәтү;

производствоның өзлексез эшләвен тәэмин итү өчен транспорт эшчәнлеге.

«Урыссу - Водоканал» ҖЧҖенең уртача исемлек саны - 64 кеше.

Хәзерге вакытта предприятиегә хезмәт күрсәтүдәге суүткәргеч челтәрләрнең гомуми озынлыгы 145,852 км тәшкил итә, шул исәптән.

№ п-п	Торак пункт	Баланста, м	Килешү буенча хезмәт күрсәтүгә, м	Тапшырылмаган, м	Эш күрсәтүгә, м
1	Урыссу ш.т.б.	65734	3766	10496	76996

Районда предприятие төзелгәнче, искергән суүткәргеч челтәрләр алыштырылмаган, тузганлык 70% ка кадәр булган. 2001 елдан башлап иске корыч суүткәргеч челтәрләрне «КАЗАНЬОРГСИНТЕЗ» ААҖнең полиэтилен

производстволарга алыштыру эше башланды. Су үткәргеч челтәрләр төзегәндә бары тик торбалар һәм полиэтиленнан тоташтыру детальләре генә кулланыла, бу аларның ышанычлылыгын һәм озакка җитүен арттыра. Махсус үзәкләрдә полимерлар буенча белгечләрне һәм эретеп ябыштыручыларны укыту һәм аттестацияләү үткәрелә, бу монтаж эшләре дәрәҗәсен сизелерлек арттыра. Мисал өчен: 2007 елда 7370 метр суүткәргеч челтәрне гомуми суммасы 8700 мең сумга (Татарстан Республикасы бюджеты акчалары һәм үз акчалары) алмаштырылды һәм төзелде. Бүгенге көндә су үткәрү челтәрләренең тузуы 30,9% тәшкил итә, ә аварияләр саны ике тапкырга кимегән һәм нәтиҗәдә, аварияләр вакытында су югалту кимегән.

Артезиан скважиналарын һәм чишмәләрне баланс тотучы булмау сәбәпле, район авыл җирлекләре буенча тозсыз су куллану әлеге торак пунктларда контрольсез һәм рациональ түгел. Татарстан Республикасы авыл җирлекләрен су белән тәэмин итү өчен төче җир асты суларыннан файдаланганда рөхсәт документларын алу өчен материаллар әзерләү тәртибе нигезендә 2007 елда «Урыссу -Водоканал " ҖЧҖнә хезмәт күрсәтүгә 10 артезиан скважинасы һәм 11 чишмәне тапшыру эше башланды.

Кулланучыларга җибәрелә торган суны исәпләү абонент объектларында билгеләнгән исәпкә алу приборлары буенча алып барыла, ә алар булмаган очракта исәпләүләр буенча су куллану нормаларына туры китереп. 2002-2003 елларда Урыссу поселогындагы күп фатирлы йортларны исәпләү приборлар белән тәэмин итү буенча зур эш башкарылды. Хәзерге вакытта барлык күпфатирлы йортларда да объектлы исәпкә алу приборларын монтажлау эше башкарылды, бу халыкның файдаланыла торган су күләме буенча тулысынча мәгълүматка ия булырга һәм элек исәпкә алынмаган югалтуларны исәпкә алырга мөмкинлек бирде.

Урыссу ш.т.п. Ютазы районының район үзәге булып тора. Су белән тәэмин итү һәм су агызу үзәкләштерелгән рәвештә гамәлгә ашырыла.

Су белән тәэмин итү системасы Чатра су алу корылмасыннан гамәлгә ашырыла.

Чатрин су алу корылмасы 2000 елның декабрендә файдалануга тапшырылган. Акбаш җир асты сулары ятмасында Урыссу торак пунктыннан 15 км ераклыкта урнашкан. Һәрберсе 400 м3 күләмендәге 2 чиста су резервуары бар.

Суүткәргечнең резервуарлардан Урыссу бистәсенә кадәр сузылуы - 18,4 км.

Чатра су алу корылмасы Ютазы торак пунктыннан биш чакрым ераклыкта урнашкан. Чатра су алу җайланмасының гамәлдәге җиде скважинасы суны 400 м3 лы чиста су сыйдырышлы ике туплау резервуарына бирә, аннан диаметры 276 мм булган корыч торба буйлап су керә. Югары һәм түбән суүткәргеч нокталары арасындагы басымның артуы 120 метр. Басымны киметү өчен, торбаүткәргечтә басым регуляторлары урнаштырылган. Торба үткәргеч материал - корыч, чуен, полиэтилен.

Чатра су алу корылмасыннан Урыссу бистәсе су белән тәэмин ителә.

2.1.4.110-02 СанПиН нигезендә, җир асты суларын су алу тирәсендә өч поястан торган санитар саклау зонасы булдырылган.

Беренче пояс (катгый режимлы пояс) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм суүткәргеч каналның мәйданнарын үз эченә ала. Аның билгеләнеше - очраклы яки аңлы рәвештә пычранудан һәм зарарланудан су алу һәм су җыю корылмалары урынын саклау. Беренче пояс чиге һәр скважинадан 50 метр ераклыкта урнашкан.

ЗСОның икенче поясы (чикләүләр поясы) су агымы катламы горизонтын микроб пычранудан саклау өчен билгеләнгән һәм икенче пояс өченче пояс эчендә урнашканга күрә, ул шулай ук химик пычранудан саклану өчен дә билгеләнгән. Икенче поясның чиге аэрация зонасы аша яисә турыдан-туры су йөртүчән офыкка микроб пычранулары килсә, аларның су алу җайланмасына барып җитмәве шартларыннан чыгып билгеләнә.

ЗСОның өченче поясы (чикләүләр поясы) җир асты суларын химик пычранудан саклау өчен билгеләнгән. 3 нче пояс чигенең урнашуы шартлардан чыгып билгеләнә, әгәр аннан читтә су йөртүчән катламга химик пычранулар килсә,

алар су алу җайланмасына эләкмәсә яисә җир асты сулары белән туклану өлкәсеннән читтә күчеп, су алу җайланмасына барып җитәчәкләр, ләкин су алу җайланмасын эксплуатацияләүнең проект срогыннан алданрак түгел (25 ел). Әгәр җир асты сулары запаслары саны чикләнмәгән күләмдә эксплуатацияләүне тәэмин итсә, өченче пояс суны тиешенчә озак саклауны тәэмин итәргә тиеш.

Водозабор инфильтрацион характерга ия. Җир асты суларын инфильтрацияләү өчен һәм аны туендыручы җир өсте сулыгы өчен 2.3.2 п. һәм 2.3.3. Сан ПиН 2.1.4.1110-02 ЗСОның икенче һәм өченче поясын урнаштыру мөһим. Су белән тәэмин итүнең су чыганакларының өченче поясы чикләре өскә һәм аска агым уңаена икенче пояс чикләре белән тәңгәл килә. Ян як чикләр, агынтыларны да кертеп, 3-5 километр чикләрендә су бүлекләре линиясе буенча узарга тиеш. Сулыктагы өске чыганакның өченче поясы чикләре икенче пояс чикләре белән тулысынча тәңгәл килә. Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып, өченче пояс бүлеп бирелгән су җыю корылмасының туклану өлкәсе белән чикләнә һәм Акбаш, Ютазы, Ак Чишмә, Атамбай елгаларының һәм инешләренең аерым линиясе буйлап уза. ЗСОның өченче поясы чикләрендә ферма (Еновка авылы), зират (Еновка авылы, Чатра, Ак Чишмә) урнашкан, гамәлдә булмаган известь чыгару карьеры, ДЗУ һәм нефть-газ чыгару скважинасы, "Колос" ЖЧҖ авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләре, "Алма-Ата" крестьян-фермер хуҗалыгы. Су җыю җайланмасы территориясеннән читтә урнашкан су үткәргеч корылмаларның санитар саклау зонасы беренче пояс (катгый режим), суүткәргечләр - санитар яклау полосасы белән тәкъдим ителгән.

Абонентлар - фатир тибындагы торак йортлар, шәхси сектор йортлары, су белән тәэмин итү системасына тоташтырылган һәм шәхси сектордагы йортлар, системага тоташтырылмаган (колонкалардан су), предприятиеләр. Торбаүткәргечтәге басым басымны көйләүче (көйләүче 32 метр булган шәһәргә басым) белән тәэмин ителә.

Гамәлдәге исәпләү приборлары (тахометрик чыгымнар) скважиналардан резервуарга кадәр булган барлык торбаүткәргечләрдә (җиде СВТ-50 чыгымлы) һәм

Ак Юл торак пункты янында төп торба үткәргечләрдә урнаштырылган. BMX-200 чыгым үлчәгеч, төп торба үткәргечтә, Урыссу, Әпсәләм, Димтамак, Тарлау һәм Ак Юл торак пунктларында бирелә торган суның суммар күләмен күрсәтә.

ТАТ 00479 ВЭ җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия 2005 елның 14 октябрендә 486 номерлы реестрда теркәлгән.

Аксакүл су алу корылмасы 1976 елда төзелгән, Бөгелмә урман хуҗалыгы территориясендә урнашкан Урыссу бистәсеннән 3 км ераклыкта урнашкан Аксакүл тавында. Водозабор 9 скважинадан тора. 6 скважина эш хәлендә. 1974 - 1981 еллар - скважиналарны бораулау чоры.

Хәзерге вакытта Аксакүл су алу корылмасы, консервация хәлендә эчәргә яраклы су алу өчен файдаланылмый.

Сулыкларның озынлыгы - 1,25 км.

Торба үткәргечнең озынлыгы 1,05 км тәшкил итә.

Бер резервуар чиста су күләме - 1000м3.

Торба үткәргечнең озынлыгы чиста су резервуарыннан Урыссу поселогына кадәр 2 км. Урыссу шт поселогына су биеклекләр алмашынуы сәбәпле үзагым белән бирелә.

Лицензия ТАТ 00478 ВЭ җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына рәсмиләштерелгән, 2005 елның 14 октябрендә 487 нче реестрда теркәлгән.

«Урыссу-Водоканал» ҖЧҖ хезмәт күрсәткән тышкы су үткәргеч һәм канализация челтәрләренә характеристика

№ п-п		d50мм	d 63мм	d 75мм	d 100мм	d 150мм	d 200мм	d 250мм	d 276мм	d 315мм	d 400мм	d м
СУ ҮТКӘРГЕЧ - 97857 м												
	Корыч	5904		1745	23503	9491	9820	2855	15000	60		
	Полиэтилен		70		24542	690						
	Чуен					3577						
	БАРЛЫГЫ	**5904**	**70**	**1745**	**48045**	**13758**	**9820**	**2855**	**15000**	**60**		

Биеклекләрнең алмашынуы аркасында Урыссу поселогына су үзагымы белән бирелә. Чатра су алу корылмасыннан район торак пунктларын - Урыссу поселогын, Димтамак, Әпсәләм, Тарлау, Байлар, Ютазы, Ак Юл торак пунктларын су белән тәэмин итү гамәлгә ашырыла.

Халыкны эчәргә яраклы сыйфатлы су белән тәэмин итү районның иң кискен проблемаларыннан берсе булып тора. “Татнефть” ААҖ ярдәмендә 2010 елда “Татнефть” ААҖ көче белән резерв су чыганагын эзләү һәм су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү буенча эш алып барылды. Авыл торак пунктларында 10 артезиан скважинасында бораулау эшләре башкарылды: Иске Урыссу, Подгорный, Бәйрәкәтамак, Иске Каразирек, Яңа Каразирек, Бәйрәкә һәм Урыссу шәһәр тибындагы поселогында. Козин урамында, Урыссу поселогында Свердлов урамында, Ютазы торак пунктының Комсомол урамында су белән тәэмин итү челтәрләре салынды. Әпсәләм һәм Байлар авылларын эчәргә яраклы су белән тәэмин итү эше тәмамланды. 3904 п.м. суүткәргеч челтәре төзелде.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районын су белән тәэмин итү схемасы

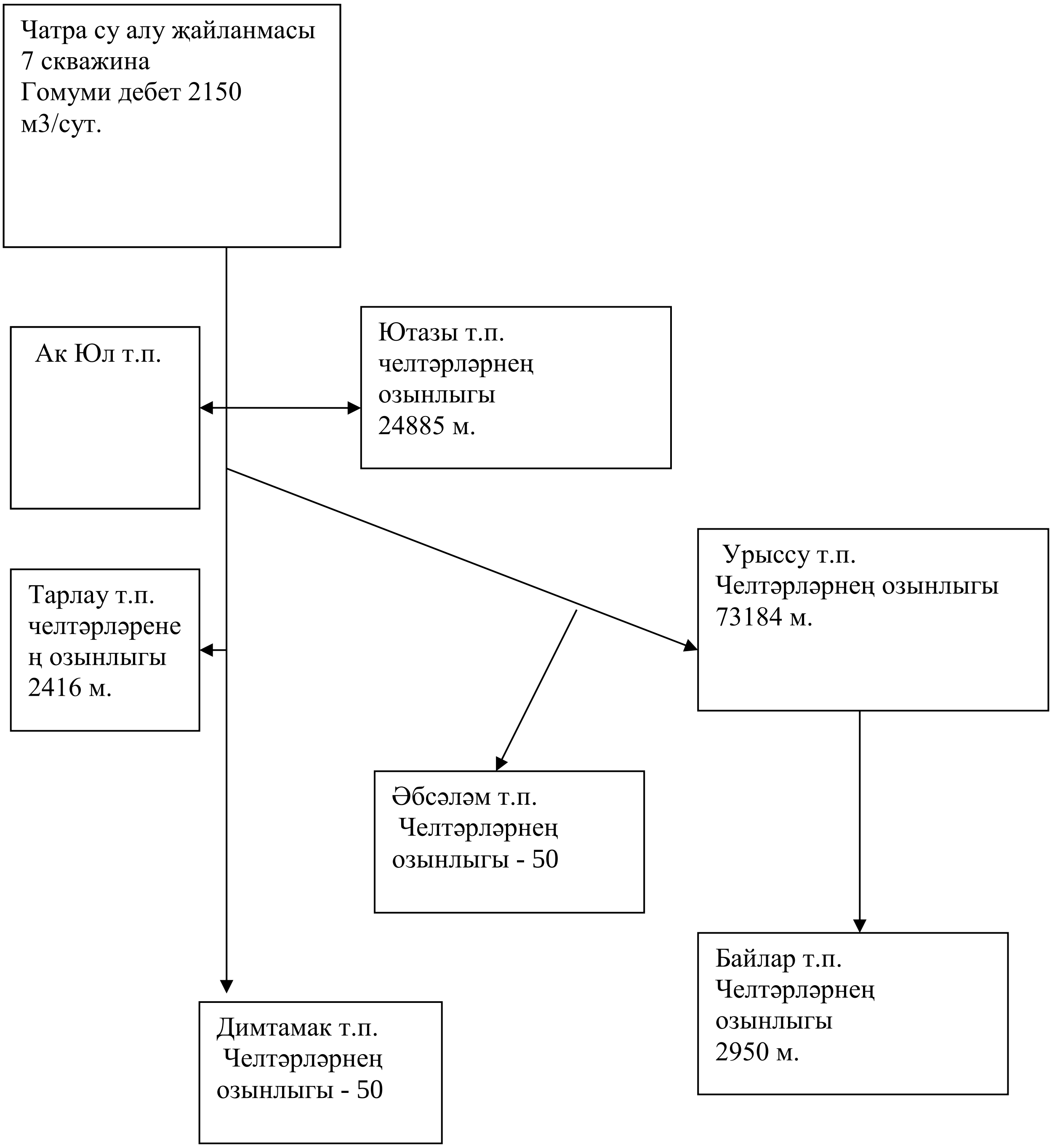

Предприятие су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү буенча эш алып бара.

2013 елда суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен төзү.

№	Объект исеме	Озынлыгы, м	Бәясе, мең сум
Урыссу ш. т.п.			
ИЮЛЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1.	Куйбышев ур., 5 (су белән тәэмин итү)	25	
2.	Куйбышев ур., 5 (ташландык сулар чыгару)	18	
3.	Ленин ур., 5	45	102,247
4.	Ленин ур., 9	30	75,983
5.	М. Җәлил ур. 11	55	92,759
6.	Куйбышев ур., 8	50	104,900
7.	Ленин ур., 11	67	126,413
Барлыгы:		**290**	**502,302**
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
8.	Ленин ур., 11	15	27,8
9.	Шамкин ур., 46	39	44,9
10.	Тукай ур., 19	7	27,8
Барлыгы:		**61**	**100,5**
Июльгә барлыгы:		**351**	**602,802**
АВГУСТ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
11.	М. Җәлил ур., 9	60	77,9
12.	Островский ур. м/у №42-44 йортлар	30	58,348
13.	Көнчыгыш ур., 51	35	74,087
Барлыгы:		**125**	**210,335**
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
14.	Ленин ур., 3	19	34,8
15.	Ленин ур., 9	5	24,0
16.	Ленин ур., 5	6	25,0
Барлыгы:		**30**	**83,8**
Август өчен барлыгы:		**155**	**294,135**
СЕНТЯБРЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
17	Шәрипов урамы106-108 номерлы йортлар арасында	10	18,0
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			

18	Киров ур., 42 нче йорт.	8	15,0
19	Урыссу урамы, 34 нче йорт	11	33,5
20	М. Җәлил ур. 11	36	45,0
21	Шамкин ур., 51 нче йорт	10	33,0
Барлыгы		**75**	**144,5**
ОКТЯБРЬ			
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
22	Урыссу урамы 32	6	30,0
НОЯБРЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
23	Тукай ур., 25 А.	11	35,0
ДЕКАБРЬ			
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
24	Урыссу ур., 17	8	20,0

2014 елга суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен төзү

№	Объект исеме	Озынлыгы, м	Бәясе, мең сум
ГЫЙНВАР			
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
1.	М. Җәлил ур., 6 б	8	16,785
АПРЕЛЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1.	Жуков ур.№ 125-131	50	75,371
2.	Пушкин ур., 85	25	29,405
3.	Пушкин ур., 87	43	36,274
Барлыгы:		**118**	**141,05**
ИЮНЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1	Островский ур.№ 8-26 йортлар арасында	166,5	192,508
2	Урыссу ур., 44 нче йорттан алып №53Б йортка кадәр (алмаштыру)	50	36,046
3	Химиклар ур. 3	13	22,915
Барлыгы:		**439,5**	**251,469**
ТАШЛАНДЫК СУЛАР ЧЫГАРУ			
1	Сирин ур., 21	45	39,709
ИЮЛЬ			

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1	Мияссаров ур., 60-нчы йорт. №64 **(алыштыру)**	80	62,044
2	Сирин ур., 21-нче йорттан алып №29-нчы йортка кадәр	196	83,362
Барлыгы:		**341**	**145,406**
СЕНТЯБРЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1	Пушкин ур., 113	53	**22,603**
ОКТЯБРЬ			
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ			
1	Островский ур., 56-нчы йорттан алып №22-нче йортка кадәр **(алыштыру)**	151	52,464
2	Ленин ур., 4 нче йорт	55	30,345
3	Урыссу штп, Пушкин ур., 109	55	30,454
Барлыгы:		**416**	**113,263**
Ноябрь			
1	Тукай ур., 14нче йорттан №16нчы йортка кадәр	50	25,059
2	Шәрипов ур.	157	45,828
Барлыгы:		**328**	**70,887**
Барлыгы:		**1695,5**	**801,172**

Су белән тәэмин итү системасындагы проблемаларны бетерү чаралары.

Эшнең нәтиҗәлелеген күтәрү өчен су белән тәэмин итү системасы түбәндәгеләрне таләп итә:

су үткәргеч челтәрләрне полимер материаллардан торбаларга күчереп үзгәртеп корырга, бу челтәрләрнең хезмәт итү вакытын корычтан эшләнгән торба үткәргечләрнең хезмәт итү вакыты белән чагыштырганда 3-4 тапкыр арттырырга, авария хәлләрен бетерүгә чыгымнарны киметергә, кулланучыларга бирелә торган суның сыйфатын яхшыртырга, эчә торган суның пычрану мөмкинлеген булдырмаска мөмкинлек бирәчәк.

Челтәрләрне реконструкцияләү планы

Эшләрнең төре	2015 ел.		2016ел.		2017ел.		2018ел		2019 ел		2020 ел	
	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.
Су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү	2.5	4,75	2.5	4,75	2.5	4,75	2.5	4,75	2.5	4,75	2.5	4,75

Су бүлеп бирү системасындагы проблемаларны бетерү чаралары.

Су бүлеп бирү хезмәтләрен сыйфатлы һәм өзлексез күрсәтү өчен, халыкка чистарту корылмалары комплексында агып төшүче суларны чистартуның 2 нче чиратын төзү зарур, бу беренче баскычны ремонтлауга чыгарырга мөмкинлек бирәчәк.

Чистартуның беренче баскычының сыйдырышлылыгы - 2000 м3

Сыемның стеналарында һәм түшәмнәрендә коррозия барлыкка килә. План-кисәтү эшләрен уздыру мөһим, бу бер технологик линия белән эшләгәндә мөмкин түгел.

Сыем өлешчә деформация биргән.

Үзәк реакторның агызу задвижкасы ДУ200дә ярык барлыкка килгән, алыштырылырга тиеш. Әлеге эшләрне башкару өчен, сыемны тулысынча бушатырга кирәк, бу техник регламент буенча мөмкин түгел.

2007 елның март аеннан башлап чистарту корылмалары бер чиратта бер технологик линия белән эшли, бу исә расланган регламент һәм коммуналь су белән тәэмин итү һәм канализация системаларын һәм корылмаларын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре белән каралган техник хезмәт күрсәтү һәм планлы – кисәтү эшләре башкарырга мөмкинлек бирми.

Чистарту корылмаларын бер технологик линиягә алга таба эксплуатацияләү беренче һәм икенче баскыч чистарту сафыннан чыгу сәбәпле, аларны тулысынча туктатуга китерергә мөмкин. Нәтиҗәдә, Урыссу торак пункты халкы өчен 4-5

каттагы эчә торган суның чикләнүенә китерә торган экологик куркыныч һәм гадәттән тыш хәл барлыкка киләчәк.

Иске суүткәргеч челтәрләрен яңа полиэтилен торбаларга алыштырырга кирәк, бу аларның хезмәт итү вакытын арттырырга мөмкинлек бирәчәк. Тикшерү нәтиҗәсендә челтәрләрне чистарту һәм юдыруга чыгымнар кими.

Челтәрләрне реконструкцияләү планы

Эшләрнең төре	2015 ел.		2016ел.		2017ел.		2018ел		2019 ел		2020 ел	
	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.	км	млн. сум.
Су чыгару челтәрләрен реконструкцияләү	0.5	1,25	0.5	1,25	0.5	1,25	0.5	1,25	0.5	1,25	0.5	1,25

5. Урыссу поселогында ташландык сулар чыгару системасы

Урыссу ш.т.поселогында үзәкләштерелгән су чыгару системасы. Канализация агынтылары канализация-насос станциясе (КНС) аша Урыссу торак пунктыннан ике чакрым төньяктарак урнашкан КОС - 4200 чистарту корылмалары комплексына җибәрелә. 2007 елда чистарту корылмаларының 2000 м3/тәүлек куәте булган беренче чиратын эшләтеп җибәрделәр (КОСның проект куәте 4,2 мең м3/тәүлек).

Канализация челтәрләренең озынлыгы 20,1 км тәшкил итә. КОСта су белән тәэмин итү поселок чигендә урнашкан КНС дүрт канализация насос станциясе - 1,2,3 һәм магистраль канализация насос станциясе (МКНС) ярдәмендә башкарыла.

КОСтан соң чистартылган агынты сулар Д300 коллекторы буенча Ык елгасына агызыла. Елгага сулар агызу 2007 елның 23 июлендә "Куллануга су объектын бирү турында" №002/07 ТР МЭПР карары нигезендә башланды. 2008 елның 1 нче апреленә кадәр су объектына ташлана торган агынты суларның күләмен исәпкә алу кВт электр энергиясе чыгымыннан һәм МКНС насосларының

җитештерүчәнлегеннән чыгып исәпләнде. 2008 елның 1 апрелендә КОС агызу коллекторында исәпкә алу приборын монтажладылар. Әбсәләм т.п. урнашкан КНС-4 тән агынты сулар «Октябрьский – Водоканал» МУП КОСка агып төшә.

Таблицада Урыссу торак пунктында КНС характеристикасы түбәндәге таблицада китерелгән.

Урнашкан урыны КНС	КНС җитештерүчәнлеге м3/тәүлек	Урнаштырылган насосларның маркасы	Урнаштырылган насослар саны	Диаметр, мм/ якынайтылган су коллекторының тирәнлеге, м
1.КНС №1, Урыссу ш.т.п. Пушкин ур., 121	1600	№1 СМ 100-65-200А-2 №2 СМ 100-65-200А-2 Q=100м3/сәг Н=32м №3 СД 80/32 Q=80м3/сәг Н=32м №4 Ш8 Q=125 м3/сәг Н=33м	4	500мм/3м
2. Болын ур., Урыссу т.п. 2 нче КНС	220	№5 СД 100-65 Q=100м3/сәг Н=32м №6 СД 100-65 Q=65м3/сәг Н=32м	2	219 мм/2,3м
3.КНС № 3.	200	№7 ФГ-57,5-9,5-5 Q=57м3/сәг №8 ФГ-57,5-9,5-5 Q=57м3/сәг	2	325мм/2,2м
4. Пушкин ур., Урыссу т.п. МКНС	4200	№1,2,3 AFP 1045 AM 160-4G 160м3, 19кВт	3	300/2м
5. КНС-4 т.п., Әбсәләм т.п., Комсомол ур.	200	№1,2 СМ-16м3/сәг	2	219/2м

Урыссу ш. т. п. КОС – 4200 чистарту корылмалары комплексы.

КС 4200 - 1 дәрәҗәдәге чистартуның технологик блокларыннан, 2 дәрәҗәдәге чистарту технологик блокларыннан, технологик корпустан, ләм һәм ком мәйданчыкларыннан һәм компостлау мәйданчыкларыннан торган корылмалар комплексы. Корылмалар үзара торба үткәргечләр, күчеш мәйданчыклары һәм кабель трассалары белән тоташа.

Һәр корылма өчен нигез булып, заклад детальләре булган аерым монолит тимер-бетон фундамент тора.

Технологик схеманы тасвирлау

КОС 4200 технологик схемасы нигезендә күп баскычлы анаэроб-аэроб биологик чистарту ята. Җайланмага агынты су насос станциясеннән 10 мм дан да артмаган рәшәткәләр белән җиһазландырылган насос станциясеннән, каналлар буенча тангенциаль комтоткычлар янына уза торган кабул итү камерасына керә. Ком сусызландыру өчен ком бункерына бушатыла. Бункерның сыешлыгы, чистарту процессында серпарацияләнгән биш тәүлеклек ком күләмен саклауны тәэмин итә. Ком даими рәвештә үзбушаткыч транспорт белән чыгарыла.

Комтоткычлардан су бүлүче камера аша үзагым белән 1 баскычлы технологик блокларга керә.

1 баскычтагы технологик блок үз эченә ала

Технологик йөкләнеш белән анаэроб реактор.

Технологик йөкләнеше булган аэротенк.

Нечкә катламлы модульле тондыру җайланмасы

Анаэроб реактор блокның үзәк өлешендә урнашкан һәм беркетелгән биомассаның туплануын һәм үлчәнгән матдәләрнең тоткарлануын тәэмин итүче фиксацияләнгән технологик йөкләнеш белән җиһазландырылган.

Йөкләнгән вакытта агынты сулар чистартыла, үлчәнгән матдәләр тоткарлана һәм беркетелгән микроорганизмнар ярдәмендә үлчәнгән коллоид матдәләрнең органик өлеше эшкәртелә, барлыкка килгән утырым тотрыклана. Реакторда окисьлашу-торгызылу процесслары узу нәтиҗәсендә авыр окисьлаша торган органик эремә кушылмалары биологик чистарту стадиясендә җиңел үзләштерелә торган формага таркала. Реактор йөкләнеш регенерацияләү өчен барботаж системасы белән җиһазландырылган. Реактордан утырма даими рәвештә гидростатик басым астында бушатыла.

Анаэроб реакторда чистартылган лотокалар буенча агып төшүче сулар биологик чистартуның I баскычындагы аэротенкка керә. Аэротенкта беркетелгән микроорганизмнар үсешен тәэмин итә торган һәм өзлексез аэрируемлы актив яки юынтыларны биологик чистартуның нәтиҗәлелеген һәм ышанычлылыгын арттыра торган су астында пластинкалы технологик йөкләнеш җиһазландырыла.

1 нче баскычлы аэротенктан суның актив ләмле катнашмасында аскы ярык аралыклары аша дүрт блоктан торган тондыргыч җайланмага керә. Тондыргыч юка катлаулы модульләр һәм эрлифт камералар белән җиһазландырылган.

Биологик чистартылган су лотокларга җыела һәм бүлү камерасы аша 2 баскычлы технологик блокларга бирелә. Юынтык суларны чыгарганда нитратлар буенча ПДКны тәэмин итү кирәклеген исәпкә алып, аларның төп саны биологик чистартуның 1 баскычында тирән нитрификация нәтиҗәсендә барлыкка килүен исәпкә алып, 2 баскычлы сыемнар блогында анаэроб реактор башкарыла. Анаэроб реактор чумдырылган болгаткыч белән җиһазландырыла.

Реактордан агынты сулар лотоклар буенча су агып төшкән күләмле технологик йөкләнеш белән җиһазландырылган тирән чистарту аэротенкасына керә. 2 нче дәрәҗә аэротенкаларда беркетелгән биомасса өзлексез аэрацияләнә һәм технологик йөкләнештә үсә, ул агынтыларны тирән чистартуны тәэмин итә.

Аэротенкларда биологик чистартуның 2 баскычында узган су юка катламлы модульләр белән җиһазландырылган отстой зонасына керә. Артык актив ләм даими рәвештә ләмне тыгызлагычка бушатыла һәм үзагым белән ләм мәйданчыкларына чыгарыла.

Чистартылган су бүлү камерасы аша УДВ 160/96 ультрашәмәхә дезинфекцияләү җайланмасына керә. Бер установканың җитештерүчәнлеге сәгатенә 160 м3 агым.

Технологик ихтыяҗларга һава бирү өчен, өч һава өрдергече каралган. Үзагышлы коллектор буенча су чистартылганнан соң, Д300мм Ык елгасына коя.

Чистартылган суларны агыза башлаганчы, ПДК нигезендә эшләнгән Ык елгасына пычраткыч матдәләр ташлауның рөхсәт ителгән чик проектын эшләү һәм килештерү буенча зур эш башкарылды. Елгага агып төшкән суларны ТР ЭТБМның су объектын 2007 елның 5 нче октябрендәге 002/07 номерлы файдалануга бирү турындагы карары нигезендә 2007 елның 23 нче июлендә ташлана башлады. 2008 елның 1 нче апреленә кадәр су объектына ташлана торган агынты суларның күләмен исәпкә алу кВт электр энергиясе чыгымыннан һәм МКНС насосларының җитештерүчәнлегеннән чыгып исәпләнде. 2008 елның 1 апрелендә КОС агызу коллекторында исәпкә алу приборын монтажладылар.

«Уруссу-Водоканал» ҖЧҖ предприятиесе тарафыннан 2006 елда Ык елгасында пычраткыч матдәләрнең (ПДС томын эшләгәндә кулланыла) фонлы концентрацияләрен исәпләү, су объектының гидрологик характеристикаларын исәпләү һәм судан файдаланучының су объекты торышына йогынтысын өйрәнү максатында гидрохимик һәм гидрологик күзәтүләр үткәрүгә шартнамә төзелгән. Ык елгасында квартал саен күзәтүләр үткәрү өчен әлеге шартнамә ел саен озайтыла. ТР буенча ГУ УГМС биргән гидрологик характеристикалар һәм фон концентрацияләр нигезендә Ык елгасына пычраткыч матдәләр ташлауның рөхсәт ителгән чик проекты эшләнде. Ростехнадзорның Татарстан Республикасы буенча Идарәсеннән 2008 елның 10 декабреннән Ык елгасына пычраткыч матдәләр агызуга №С.55. 1291.08.36 Рөхсәт алынган.

РФ Су кодексының 11 маддәсе таләбе буенча ТР МЭПР сында су объектын 2009 елның 3 апрелендәге 249/09 номерлы файдалануга бирү турында карар кабул ителгән.

Квартал саен Ык елгасында (агынты суларыннан 500 метр югарырак һәм 500 метр түбәнрәк) һәм чистарту корылмаларының ташландык коллекторында, Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының Ык буе территориаль идарәсенең төбәк махсус аналитик контроль инспекциясе тарафыннан су пробалары алына. Бирелә торган беркетмәләргә караганда, су анализлары нәтиҗәләре барлык контроль күрсәткечләре буенча агып төшүче суны

чистартуның югары дәрәҗәдә булуы турында әйтергә мөмкин. 160/96 УДВ ультрашәмәхә җайланмаларын куллану микробиологик күрсәткечләр буенча уңай нәтиҗәгә ирешергә мөмкинлек бирде. Алюминий гидрооксихлоридын куллану фосфат күрсәткечләрен - ион ПДК таләпләренә кадәр җиткерергә мөмкинлек бирде.

Чистарту корылмаларын эшләтеп җибәрү предприятие масштабында гына түгел, район масштабында да экологик һәм җитештерү сорауларын киметә:

тәүлегенә 2000 м3 күләмендә канализация агынтыларын мораль яктан искергән фильтрация кырларына ташлау туктатылды.

КНСтан 1,2,3 тән фильтрация кырларына кадәр, полиэтиленнан яңа ике торбалы линиягә, яңа магистраль КНСтан алып КОСка кадәр сузылган иске торбалы коллекторларда аварияләр туктатылды.

Фильтрлау кырларында аварияләр туктатылды - карталарның өемнәрен юдыру һәм җирлекнең рельефына агып төшүче суларны ыргыту.

Чистартылмаган агымнарның урындагы рельефка һәм су объектларына эләгү ихтималы тулысынча бетерелгән.

ПДК таләпләренә кадәр тәүлегенә 2000 м3 күләмендә канализация агынтыларын чистарту тәэмин ителде.

Чистарту корылмаларының һәм канализация челтәрләренең икенче чиратын төзү шарты белән предприятие, оешма һәм шәхси сектордан юынтыларны кабул итү мөмкинлеге бар.

Килә торган агынты суларның структурасы түбәндәгечә:

халыктан - 80,7%

бюджет оешмаларыннан - 9,5%

сәнәгать предприятиеләреннән - 9,8%.

Агынтыларны транспортлау структурасы:

КНС 1,2,3 = МКНС = КОС:

Кабул итү камерасы = комтоткарлагыч = бүлү камерасы = 1 баскычлы технологик блок:

1.Анаэроб реактор;

2.Аэротенк;

3.Отстойник; = > бүлү камерасы => 2 баскычлы технологик блок:

1.Тирән чистарту аэротенкы;

2. Утырма зонасы - ләм тыгызлагыч = ләм мәйданчыклары ==> бүлү камерасы = = > ультрашәмәхә дезинфекция җайланмасы = > үзагым коллекторы буенча Ык елгасына ташлау

Су бүлү системасы корылмаларының һәм җиһазларының җитештерү егәрлеге резервы юк, чөнки дефицит бар. Ташландык суларны агызу һәм агынты суларны чистарту системасы корылмаларының һәм җиһазларының җитештерү куәтенә кытлык булу сәбәпле, чистарту корылмалары комплексының тәүлегенә 4200м3 проект егәрлеге бар, ә хәзерге вакытта тәүлегенә 2000м3 егәрлеге булган чистарту корылмаларының беренче чираты эшли башлады.

Чистарту корылмалары төзү

№ т/б	Объектның исеме һәм башкарыла торган эшләр төре	Объектның гомуми смета бәясе (91 ел бәяләрендә) мең сум	Объектның смета бәясе калдыгы (91 ел бәяләрендә) мең сум	Объектның смета бәясе калдыгы (2011 ел бәяләрендә) мең сум	Ведомстводан тыш экспертизаның проект-смета документациясен үтү датасы һәм экспертиза ясау номеры	2012 ел	Искәрмә
1.	Урыссу эшчеләр бистәсендә ОС КОС - 4200	2680	1307	55000,0	№938 19.11.2002г	55000,0	тәүлеккә 2 - нче чи[illegible] проект куәте белән

Татарстан Республикасы Ютазы районының Урыссу шәһәр тибындагы поселогында канализация челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү буенча чаралар

№ т/б	Объектның исеме һәм башкарыла торган эшләр төре	Объектны ң куәте км да.	Үтәү вакыты	Объектның смета бәясенең калган өлеше (91 ел бәяләрендә) мең сум	Объектның гомуми смета бәясе (2010 ел бәяләрендә) мең сум	Ведомстводан тыш экспертизаның проект-смета документациясен үтү датасы һәм экспертиза ясау номеры
1.	Урыссу т.п. төзү челтәрләренә реконструкция	20,0	2012-2014		40000,0	Мөһим РП
2.	Урыссу т.п. реконструкция челтәрләренә реконструкция	9,0	2014		18000,0	Мөһим РП
3.	Урыссу т.п. реконструкция КНС№1,2,3,4,5		2012		2500,0	Мөһим РП
4.	Урыссу т.п. төзү басым коллекторы Пушкин урамындагы КНС №2дән	0,5	2013-2015		500,0	Мөһим РП
	БАРЛЫГЫ:	29,5			61000,0	

6. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү)

6.1. Гамәлдәге утильләштерү (күмү) системасын анализлау һәм эшләү проблемаларын ачыклау.

Калдыкларны җыю, алып китү һәм утильләштерү «ЭкоСистемы» ҖЧҖ көче белән маршрутлар буенча расланган графиклар нигезендә башкарыла.

Урыссу бистәсендә каты көнкүреш калдыкларын җыюда түбәндәге чүп ташучы машиналар катнаша: КАМАЗ (чүп ташыгыч машина) - 1данә, ГАЗ-3309 (чүп ташыгыч машина) - 2шт, МАЗ (чүп ташыгыч машина) алмаш - 1данә.

Барлыгы поселоктан чыкканда контейнерлар урнаштырылган - 36 данә, предприятиеләрдә - 94 данә.

Полигон каты көнкүреш калдыкларын бер сменага кабул итә - 8 сәгать дәвамында

Полигонда 1 бульдозер эшли, ул карталарда кабул ителгән каты көнкүреш калдыкларын өя һәм тыгызлый . Моннан тыш, полигонда чүп кабул итүче 4 каравылчы эшли.

Көнкүреш калдыклары тыгызланган килеш 2 метрга кадәр биеклектә төзелә. Аннары 0,25 м биеклеккә грунт беләң ясалган арадаш изоляция катламы да, шулай ук тыгызланган хәлдә дә барлыкка килә.

Каты көнкүреш калдыклары салуның тыгызлыгы һәм аларны тыгызлау дәрәҗәсе репер ярдәмендә контрольдә тотыла.

Кулланучылар булып Ютазы муниципаль районы халкы һәм 185 предприятие тора.

Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең уртача айлык күләме 840,00 мең сум тәшкил итә.

6.2. Икътисадый анализ

Чыгымнарның структурасын анализлау, чыгымнарның төп статьяларын ачыклау

15 нче таблица

Күрсәткечләрнең исеме	**Күләме**
1. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерүнең гомуми күләме (мең м3)	35,7
1.1. Шул исәптән халык (мең м3)	19,8
1.2. Башка кулланучылар (мең м3)	7,1
Үзкыйммәте (сум)	1 061 500
Төп җитештерү эшчеләренең хезмәте өчен түләү чыгымнары (сум)	346 080
Соц. ихтыяҗларга акча күчерү	104 862
Төп чараларны амортизацияләү	
Төп чараларга ремонт һәм хезмәт күрсәтү	60 500
Электр энергиясе	5 965
ГСМ	142 500
Бәяләрдә чыгымнар	88 700
Гомуми эксплуатация чыгымнары	312 893
Инвест.өстәмәләрне исәпкә алмыйча уртача җибәрү тарифы (сум)	399,60
Халык (НДСтан башка) (сум)	27,26
Башка кулланучылар (НДСтан тыш) (сум)	781,80

6.3. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) буенча корылмаларның һәм җиһазларның җитештерү куәтләренең резервларын һәм дефицитын ачыклау

Чүп контейнерда чыгару белән колачланмаган Урыссу ш.т.п.ның шәхси секторы һәм күп фатирлы йортлар

Шәхси сектордан каты көнкүреш калдыклары көн саен график буенча чүп ташучы йөк машинасы белән чыгарыла.

Тулысынча чүпне контейнерлардан чыгару өчен контейнерлар сатып алу һәм контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү таләп ителә.

Чүп ташу йөк машиналары киеренке графикта өзлексез эшләгән вакытта, техниканы һәр өч ел саен яңартырга кирәк. Соңгы сатып алу 2014 елда булды. Чүп ташу графигы чүп ташу йөк машиналары ватылудан өзелә. Хәзерге вакытта 1 яңа чүп ташу машинасы сатып алырга кирәк.

Каты көнкүреш калдыклары полигонының икенче чиратын эшләтеп җибәрергә кирәк. Беренче чират тулысынча диярлек тулган һәм өстәмә чыгымнар хисабына гына беренче чиратны эксплуатацияләүнең дәвамлылыгы артты.

6.4. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) системаларын төзү һәм модернизацияләү чаралары планы

.

16 нче таблица

№ п п	Чаралар исеме	Барысының бәясе мең сум.	2015 ел		2016 ел		2017 ел		2018ел		2019 ел		2020 ел	
			Бәясе	Күләме	Бәясе	Күләме	Бәясе	Күләме	Бәясе	Күләме	Бәясе	Күләме	Бәясе	Күләме
1	Чүп ташу машиналарын сатып алу	8,25	-	-	1,5	1	-	-	5,25	2	-	-	1,5	1
2	Бункеров озлар сатып алу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Контейнерлар сатып алу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	8м3 бункерлар сатып алу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Каты көнкүреш калдыклары полигонының икенче чиратын проектлау һәм төзү	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Каты көнкүреш калдыклары полигонына керү юлын асфальтлау	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Сортировка цехы җиһазларын сатып алу һәм монтажлауны, төзүне төгәлләү	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	БАРЛЫГЫ													

6.5. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) системасын модернизацияләүнең нәтиҗәлелеге.

Югарыда санап үтелгән чараларны үтәү нәтиҗәсендә Урыссу бистәсендә экологик хәл сизелерлек яхшырачак, икенчел чимал эшкәртү предприятиеләренә тапшырыла торган күләм артачак, каты көнкүреш калдыкларының полигонга чыгарыла торган күләме кимиячәк, каты көнкүреш калдыклары полигонын эксплуатацияләү срогы артачак.

7. Торак фонды

Ютазы муниципаль районында 01.10.2015 елга гомуми мәйданы 207,8 мең кв.м. булган 208 күпфатирлы йорт бар:

шул исәптән, Урыссу ш.т.поселогында 183,7 мең кв.м мәйданлы 165 йорт.

Торак фонды күпфатирлы йортлардан да, индивидуаль торак йортлардан да тора.

Хәзерге вакытта күпфатирлы йортлар белән идарә итү ысуллары билгеләнде:

№ т/б	идарәче оешмалар	МБ торак фонды	
		йортлар саны	Мәйданы мең кв. м.
1	2	3	4
1.	**Идарә итүче компания:**	**70**	**55,1**
1.1.	«Идарә итүче компания» ҖЧҖ	70	55,1
2.	**ТМШ, ТТК**	**95**	**128,6**
2.1.	"Восток" ТМШ	47	62,9
2.2.	«Маяк» ТМШ	29	31,8
2.3.	"Удача" ТМШ	17	29,2
2.4.	"Элекон" ТТК	1	2,7
2.5.	"Надежда" ТТК	1	2,0
3.	**Турыдан-туры идарә**	**0**	**0**

	Урыссу шт поселогында барлыгы күп фатирлы йортлар:	**165**	**183,7**

Торак милекчеләре ширкәтләрен төзү беренчел бурыч булып тора. Район үзәгенең күп фатирлы йортлары нигездә 50-70 елларда төзелгән һәм физик яктан нык тузган. Торак фондына капиталь ремонт ясау күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү буенча гражданнарның төп таләпләренең берсе булып тора.

Ютазы муниципаль районының торак фондында энергия ресурсларының нәтиҗәлелеге Программасын гамәлгә ашыруда төп максатлар үтәлде:

- подвал һәм подъезд ишекләрен алыштыру һәм урнаштыру- 92%,

- су белән тәэмин итү һәм җылыту системаларының металл торба үткәргечләрен полипропиленга алыштыру,

- салкын һәм кайнар су исәпләү приборлары 95% та урнаштырылган.

- гомумйорт исәпләү приборлары 100% та урнаштырылган.

Ресурсларны рациональ файдалану өчен энергия ресурсларын коммерциячел исәпкә алуның автоматлаштырылган системалары кертелде.

Урыссу бистәсенең торак фонды җылылык исәпләү приборлары белән җиһазланган. Җылылык энергиясен һәм газ-су белән тәэмин ителешне исәпләү объект җылылык приборлары мәгълүматлары буенча исәпләнә.

Күрсәтелә торган хезмәтләр күләме: торак фонды белән идарә итү - муниципаль торакта яшәүче халык, юридик затларның - ТКХ тармагы предприятиеләре белән килешүләр нигезендә расланган тарифлар һәм нормативлар нигезендә билгеләнә.

Ютазы районы торак-коммуналь хуҗалыгы хезмәтләрен исәпләү буенча мәгълүматлар базасында айлык күрсәткеч тулаем республика буенча ТР Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгында күзәтелә. Исәп-хисап үзәгендәге мәгълүматлар базасы алга таба район халкы өчен адреслы субсидияләр һәм ташламалар билгеләү өчен файдаланыла.

Идарәче оешмалар Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдә булган норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнгән бәяләр һәм тарифлар буенча хезмәт күрсәтәләр.

Идарәче оешмаларның төп бурычы - торак фондына идарә итү, хезмәт күрсәтү, агымдагы һәм капиталь ремонт ясау. Шуның белән яшәү өчен имин һәм уңайлы шартлар тудыру.

Халыкны торак фонды белән идарә итү процессына җәлеп итү һәм идарә итүче оешмалар арасында шартнамәчел мөнәсәбәтләр булдыру, конкурентлы мохит булдыру һәм нәтиҗәле инвестор җәлеп итү юлы белән хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын тикшереп тору, халыкның торак фонды белән идарә итү рәвешләрен сайлау буенча инициативаларын активлаштыру һәм хезмәтләр күрсәтү өлкәсендә конкурентлык мохите тудыру мөһим бурыч булып тора.

Күпфатирлы торак йортларны капиталь ремонтлау программасы башында «Торак-коммуналь хуҗалыкны реформалаштыруга ярдәм итү фонды турында» 2007 елның 21 июлендәге 185-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук «Татарстан Республикасында торак-коммуналь хуҗалыкны реформалаштыруга ярдәм итү фонды турында» Татарстан Республикасы Президентының 2007. елның елның 14 декабрендәге ПУ-611 номерлы Указы хезмәт итте.

2008-2015 елларга капиталь ремонт

Ел	КФЙ саны	мәйдан (мең кв.м.)	сумма (млн. сум)
2008	22	10,5	25,2
2009	50	43,7	74,5
2010	10	5,8	23,2
2011	7	6,2	19,1
2012	13	32,2	24,2
2013	7	19,0	23,4
2014	12	29,0	21,7
2015	14	18,0	21,27
Барлыгы	135	164,4	232,57

Программаны кабул итүнең актуальлеге кайбер социаль һәм икътисадый факторларга бәйле. Социаль факторлар торак хезмәтләренең түбән сыйфатлы булуы һәм торакның потенциаль авария хәлендә булуы, икътисадый факторлар - аны тотуга югары эксплуатация чыгымнары белән бәйле.

Күрсәтелгән проблемаларны хәл итү «2005 - 2010 елларга Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Законы белән расланган Татарстан Республикасында «Россия гражданнарына - арзанлы һәм уңайлы торак» милли проектының һәм 2005 - 2010 елларга Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү программасының өстенлекле юнәлеше булып тора һәм бары тик программа методлары белән генә, Программаны гамәлгә ашыру срокларында оештыру, җитештерү, социаль-икътисадый һәм башка чаралар комплексын үткәрү юлы белән, Программаны үтәүчеләрнең эшчәнлеген дәүләт заказчысы Программаның координаторы итеп координацияләү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Торак йортларның гомуми мәйданын гамәлгә кертү

Күрсәткечләр	**үлч. берәмлеге**	**2008 ел**	**2009 ел**	**2010 ел**	**2011 ел**	**2012 ел**	**2013 ел.**	**2014 ел**	**2015 ел.**
Торак йортларның гомуми мәйданын гамәлгә кертү планы	мең кв.м	5,5	5,5	5,5	5,9	5,9	8,0	8,0	8,0
Торак йортларның гомуми мәйданын гамәлгә кертү фактта	мең кв.м.	5,5	5,5	5,5	5,7	7,5	10,7	10,6	10,8

8. Программа чараларының җыелма планын булдыруны һәм программаны мониторинглауны үз эченә алган йомгаклау өлеше

№ т/б	Чара	Программа буенча нәтиҗә млн. сум
1	2	3
1.	Торак хуҗалыгы	332,57
1.1.	Күпфатирлы йортларны капиталь ремонтлау	332,57
2.	Җылылык белән тәэмин итү, шул исәптән.	4046,383
2.1	Челтәрләрне төзү, реконструкция, модернизацияләү буенча чаралар	4046,383
2.1.1	ГРЭС	4020,7
2.1.2	«УҖЧ» ҖЧҖ	25,5
2.1.3	- "Теплосервис" МУП	0,183
3.	Су белән тәэмин итү барлыгы	30,0
4.	Ташландык сулар чыгару барлыгы	123,5
5.	Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү	8,25
Программа буенча барлыгы		**4540,703**